

Hannu Jukola

Mitä kenkä meille kertoo?

Kenkä on paitsi käyttöesine myös symboli. Millä mielellä me vaellamme?

➤ SIVU 5

Lauluja hiotaan vanhassa Voimassa

Pirkanmiesten Laulutalo on vuonna 1928 rakennettu Osuusliike Voiman liikekiinteistö. Se oli aikanaan Koivistonkylän suurin kauppa.

➤ SIVUT 6-7

Hannu Jukola

Vapaaehtoistyö aukoo ovia

Auttamishalu on yhä suuri. Vapaaehtoistyön kanavat ja toimintatavat kuitenkin muuttuvat.

➤ SIVUT 8-9

Monenlaista tarjolla

➤ SIVU 4

Riitta Ojala oli pukeutunut Kansanlaulu-Tuomasmessuun Marja-Leena Kuloselta lainaksi saamaansa Aino-pukuun. Kulonen taas on perinyt puvun tädiltään Marja Pajulalta. "Lisää tätä", tuumivat naiset kouluaikain sävelten laulamista raikkain sanoin. Pian tarjolla on muun muassa biker-henkinen messu *Takaisin tielle*.

Hannu Jukola

Tampere 31.8.2011

Talous kiristyy joka taholla

VIIME VIIKKOINA olemme seurakunnissa ja muissa yksiköissä valmistelleet talousarvioita ensi vuodelle. Jo muutaman vuoden ajan on tehty aika reippaita leikkauksia, joten nyt on mietitty, mitkä ovat ne ydinasiat, joista ei voida missään nimessä luopua. Mutta muutoksia on pakko tehdä.

Ensi vuosi on mitä suurimmassa määrin suunnittelun vuosi. Tämän syksyn aikana saamme viestinnässä valmiiksi verkouudistuksen, joka tarjoaa paljon erilaisia mahdollisuuksia olla vuorovaikutuksessa tamperelaisten kanssa.

Tässä vaiheessa teemme Tampereen tuomiokapitulille ehdotusta seurakuntien uudeksi rakenneratkaisuksi. Tämän jälkeen kirkkohallitus tekee lopullisen päätöksen siitä, millaisissa rakenteissa tulevaisuudessa Tampereen seurakuntia hoidetaan.

Taloustilanne on sitten kevään muuttunut huonompaan suuntaan. Maan hallitus on tehnyt selväksi, että leikkauksia ryhdytään tekemään heti, eikä niitä jätetä nelivuotiskauden loppupuolelle. Kirkon kannalta on tärkeää tietää esimerkiksi, millaisen osuuden yhteisöverosta saamme tuleviksi vuosiksi.

Seurakuntayhtymässä vallitsee odottava ilmapiiri. Tuntuu siltä, että jokainen meistä haluaa päästä jo töihin uusien rakenteiden mukaisesti.

Naisten Pankki on pannut tuulemaan

TÄTÄ KIRJOITETTAESSA maan hallitus on pienentämässä kehitysyhteistyömäärärahoja, eikä ensimmäistä kertaa. Näistä varoista on helppo nipistää, koska autettavien ääni ei kuulu hallituksen pöytiin.

Onneksi kehitysyhteistyökysymykset ovat alkaneet kiinnostaa yhä useampia suomalaisia. Feissarit Tampereen kauduilla ärsyttävät monia, mutta he tekevät mielestäni hyvää työtä. Säännöllisellä, pitkäjänteisellä auttamisella saadaan todellisia tuloksia.

Naisten Pankki perustettiin Tampereella – Helsingin mallin mukaan – vuoden 2008 syksyllä. Tuolloin Kirkon Ulkomaanavussa työskennellyt **Marianne Heikkilä** sai heti tamperelaisia yrittäjänaisia mukaan.

Naisten Pankki kerää lahjoituksia kehitysmaiden naisille, jotta he voisivat perustaa pienen yrityksen perheen toimeentulon turvaamiseksi. Sen voimavara ovat vapaaehtoiset, naiset ja miehet. Ohjausryhmän varapuheenjohtaja **Sointu Lanki** kertoo, että Tampereen Naisten Pankki on saanut jo yli 20 osakasta, jotka kukin ovat sijoittaneet 750 euroa.

Hyvän tekeminen poikii myös kaikenlaisia tempauksia. Tulevana sunnuntaina Tampereen Naisten Pankki järjestää Kävele Naiselle Ammatti -kampanjan. 25 eurolla voit auttaa kehitysmaiden naisia uuden elämän alkuun.

Kokemus on myös osoittanut, että kehitysmaan nainen haluaa päästä elämässään eteenpäin. Usein kimmokkeena on lasten kouluttaminen. Niinpä hän maksaa myös saamansa lainan takaisin.

Naisten Pankilla on tällä hetkellä 12 hanketta eri puolilla maailmaa. Muun muassa Haitissa, Kambodzassa ja Sierra Leonessa autetaan perheitä suomalaisten turvin.

Marja Rautanen

Hannu Jukola

No kyllä, kyllä uskonto kuuluu partioon

Miten usko ja partio liittyvät toisiinsa, ja miksi niitä pitää edes sotkea keskenään? Partiolaisten jamboreella Ruotsissa vastaus viimeistään valkeni. Kymmenettuhannet leirille osallistuneet tai siellä vierailleet tajusivat, että monissa maissa ja kulttuureissa uskonto on osa arkielämää.

– Suomessa ja Euroopassa on niin totuttu siihen, että hengellisyys on jokaisen yksityisasia, siitä ei normaalisti puhuta. Kun vaikka Aasiassa tapaavat jonkun, suurin piirtein kolmas kysymys kuuluu: ”mihin jumaliin sinä uskot?” Jamboreella oli mahtavaa huomata, että valtaosassa maapalloa ihmiset ovat edelleen uskonnollisia, iloitsee tamperelainen opiskelija **Pilvi Paarlahti**.

Hengellisyys vahvasti esillä

Nuoria 150 maasta koonnut jamboree alkoi heti Utöyan verilöylyn jälkeen. Norjan tapahtumien entisestään kiihdyttämät vihapuheet ovat osoittaneet, kuinka huutava tarve yhteiskunnassa on uskontojen väliselle keskusteluyhteydelle. Partiolaiset näyttivät mallia, kuinka eri tavalla uskovat voivat tulla toimeen keskenään, tehdä asioita yhdessä ja suvaita toisiaan.

Kansainvälisellä suurleirillä uskontokunnat ja elämäntätösumuk-

Pilvi Silveri

Neljä vuotta sitten Pilvi Paarlahti (oik.) ja Anni Ylinen osallistuivat maailmanjamboreelle Englannissa. Siellä keskityttiin enemmän partio liikkeen satavuotisjuhlintaan, nyt Ruotsissa painotettiin enemmän ”hengen ja mielen juttuja.”

set vierekkäin oli juutalaisten synagoga, muslimien moskeija ja kristittyjen kirkkoja. Uskontovyöhykkeellä liikkui koko ajan paljon väkeä.

Muslimien teltassa nuoret opettelivat kirjoittamaan arabiaa tai saivat hennatatuoinnin käteensä, buddhalaiset johdattivat mietiskelyyn. Sikhit sitoivat halukkaille turbaanin, juutalaiset ompelut-

tivat kipa-päähineitä. Ortodoksinen teltassa sai maalata ikonin, protestanttien puolella puikotella äiti Teresan peitettä. Joka paikassa oli myös mahdollisuus avoimesti jutella ja kysellä.

Leirillä oli sekä yhteisuskonnollisia tapahtumia että uskontokuntien omia seremonioita. Leiriläisiä kannustettiin osallistumaan ja tustutumaan kaikkiin niihin.

– Luulen että Faiths and Beliefs oli hyvä kokemus myös uskonnottomille. Tiedän, että moni partiolainen, joka ei usko mihinkään tai on muuten maallistunut, halusi tustutua eri uskontokuntiin. Utelias ihminen nauttii, kun ymmärtää edes osan siitä, mitä muiden hengellisyys on, vaikkei se itselle tarkoittaisi samaa asiaa, pohtii Tampereella opiskeleva **Anni Ylinen**.

– Vaikka maailman partiolaiset uskovat eri jumaliin, hengellisyys nousi leirillä vahvasti esiin, korostuneesti vielä se, mitä yhteistä eri lailla uskovilla on. Yksi kansainvälisen leirin hienoimpia ominaisuuksia onkin se, että siellä ei haluta riidellä, Pilvi ja Anni kehuvat.

Pirjo Silveri

Lue lisää ja katso kuvia leiriltä osoitteesta
www.tampereenkirkkosanomati.fi.

Lukijapostia

Asa Kettunen

Tähtien hiljainen puhe

Syksyn saapuessa kuulemme lintujen laulun hiljenevän.

Vastaavasti ilta hämärtyy aikaisin

ja yötaivas tarjoaa tähtien loisteensa.

Kirkaat tähdet puhuvat meille:

Kuule maan kulkija, ihmettele luomistyön ihmeellisyyttä.

Juhani Vuorinen

Kirjoita yleisönosastoon! Mielipide saa olla enintään 1200 merkkiä ilman välilyöntejä tai vajaa puoli liuskaa. Kirjoittaja voi käyttää nimimerkkiä, mutta nimi ja yhteystiedot tulee mainita. Ne jäävät vain toimituksen tietoon. Lähetä kirjoituksesi sähköpostitse: toimitus@tampereenkirkkosanomati.fi tai osoitteeseen Tampereen Kirkkosanomien, toimitus, PL 226, 33101 Tampere.

Sanottua

➤ Vihapuheen tarkka määrittely ei ole helppoa. Siksi itse kunkin kannattaa aika ajoin kysyä: Mitä sanani ovat saaneet aikaan?

Toimittaja **Juho Salminen**
Suomen Kuvalehti 31/2011

➤ Ihmiset haluavat olla itse tekevässä ”meidän kirkko” ja keskustella seurakunnan työntekijän kanssa siellä, missä itsekin liikkuvat eli verkossa. Verkkoseurakuntalainen haluaa olla tasavertainen toimija eikä papiston pikku apulainen. Verkko keskustelua kannattaa seurata, jotta tietää, mikä ihmisiä puhuttaa.

Sosiaalisen median koulutus-suunnittelija, pastori **Terhi Paananen**
Kotimaa 18.8.

➤ Koen rukouksen järeäksi aseeksi. Rukous tulee siinä vaiheessa, kun

tuntuu, ettei ole enää mitään muuta. Rukoilemisessa ei olennaisinta ole se, mitä miettii ja sanoo, vaan se on ennen kaikkea aito tunnetila.

Opiskelija **Joakim Pihlajaniemi**
Kotimaa 18.8.

➤ Raha on yhtä tyhjän kanssa, jos sen myötä menee sivuun Jumalan suunnitelmasta. Haluamme viljellä aikaa – jospa se kasvaisi. Kun järjestelemme elämää realistisesti, itseämme säästäten, voimme tehdä sitä, mikä on Jumalan mielen mukaista ja hänen aikataulussaan tärkeää.

Maanviljelijät **Anu ja Jukka Mattson**
Sana 18.8.

➤ Elämme maailmassa, jossa valta on sillä, joka saa suurimman huomion – olipa kyse sitten markkina-

voimista tai joukkomurhaajasta. Mediatyhteiskunnassa ainoa luuseri on se, jota kukaan ei huomaa. Juuri tässä on myös terrorismin logiikka. Kirkossa rukoillaan sunnuntaisin rauhan puolesta. Ei ollenkaan hulumpi idea – näinä aikoina.

Viestinnän tutkija **Johanna Sumiala**
Vantaan Lauri 18.8.

➤ Minusta on selvä, ettei nimike tee yhtä puoluetta toista kristillisemmäksi. Kirkko pohjaa luterilaiseen lähtökohtaan, jonka mukaan ei ole mitään erityisesti kristillistä politiikkaa. Poliitiikka on terveen järjen ja luonnollisen moraalin aluetta. Kirkon jäsenet toimivat kaikissa puolueissa oman järkensä ja oman tuntuksa mukaan.

Arkipiispa **Kari Mäkinen**
Suomen Kuvalehti 19.8.

Kirsi Airikka

Monella on tarve pysähtyä ja rauhoittua keskellä vaativaa suorituskeskeistä työelämää. Arkielämäkään ei välttämättä tarjoa hengähdystaukoa, sillä tekeminen täyttää myös vapaa-ajan. Hiljaisuuden retriitti johdattaa ihmisiä hiljentymiseen ja sisäiseen rukoukseen.

Moni etsii sisältöä hiljaisuudesta

Hengellisyys, spiritua-liteetti, kiinnostaa ajassamme aivan uudella tavalla. Moni etsii sisältöä ja hengellistä kokemusta, pohtii Hiljaisuuden Ystävät ry:n toiminnanjohtaja, pastori **Sirkka-Liisa Raunio**. Raunion mukaan hiljaisuuden retriitti, kristillinen kuunteleva rukous eli meditaatio sekä hengellinen matkakumppanuus ja ohjaus ovat kristillisen kirkon ydintä.

– Niiden tarjonnan pitäisi olla kattava. Kirkkohan on ennen muuta hengellinen yhteisö. Uskon, että moni kirkosta vieraantunutkin ymmärtää kristillisen spirituaLiteetin keskeisyyden ja merkityksen.

Raunio ei kuitenkaan usko, että innostus hiljaisuudenviljelyyn kääntäisi kirkon jäsenluvun kasvun.

– Seurakunnissa tarvitaan monenlaista toimintatapaa ja aktiivista, virkeää toimintakulttuuria.

Vaikka retriittejä järjestetään ympäri Suomea osana seurakuntien vakiintunutta toimintaa ja tarjontaa, Raunio näkee niille edelleen kasvumahdollisuuksia.

– Ohjaajakoulutus kiinnostaa sekä työntekijöitä että seurakuntalaisia. Vaikka retriitit eivät voi olla massaliike, uskon niiden tulevaisuuteen ja siihen, että kristillinen hengellisyys löytää myös uusia mahdollisuuksia ja sovelluksia.

Tampereella on esimerkiksi kokemusta arkiretriiteistä, joissa

tehdään hengellistä matkaa omassa arjessa päivittäin hiljentyen.

– Se lienee mahdollista myös monille niille, joilla ei ole varaa tai mahdollisuutta pidempään arjesta vetäytymiseen, miettii Raunio.

Retriitti voi olla uusi alku

Monilla on tarve pysähtyä ja rauhoittua keskellä vaativaa suoritus-, tavoite- ja talouskeskeistä työelämää. Arkielämäkään ei välttämättä tarjoa tarvittavaa välimatkaa ja hengähdystaukoa, sillä tekeminen ja viihde täyttävät myös vapaa-ajan. Kiire ja stressi ajavat ihmisiä uupumukseen.

Hiljaisuuden retriittiin lähtiessä kaikki jätetään hetkeksi taakse ja pysähdytään kuulostelemaan omaa elämää ja Jumalan läsnäoloa siinä.

– Retriitti tarjoaa tilaa ja hiljaisuutta nähdä ja kuulla sellaista tärkeää ja olennaista, joka muuten uhkaa jäädä itseltä havainnoimatta. Se on lempeä ja kunnioittava tapa hoitaa väsynyttä ja itseään ja arvojaan kyselevää ihmistä. Ensimmäinen retriitti voi olla alku matkalla kohti syvempää ja aidompaa elämää, selvittää Raunio.

Yhdistys edistänyt hiljaisuutta jo 25 vuotta

Hiljaisuuden Ystävät juhlii tänä vuonna 25-vuotistaivaltaan. Yh-

distyksen tehtävänä on tehdä hiljaisuuden viljelyä tunnetuksi sekä tuoda retriitit osaksi suomalaista seurakuntaelämää.

– Tavoitteena on johdattaa sekä seurakuntalaisia että työntekijöitä hiljentymiseen, raamattumietiskelyyn ja sisäiseen rukoukseen sekä siihen kristillisen teologian perinteeseen, josta nämä toiminnat ja korostukset nousevat.

Sirkka-Liisa Raunion mukaan moni kaipaa tuekseen hengellistä ohjausta ja matkakumppanuutta. Jos hiljaisuuden retriitti alkaa kiinnostaa, kannattaa rohkeasti uskaltautua mukaan.

– Moni saattaa jännittää suotta hiljaisuutta ja puhumattomuutta. Arjessaan puheliaskin nauttii usein hiljaisuudesta. Ja jos mieleen nousee vaikeita, omaa hiljaisuutta häiritseviä asioita, on retriitissä mahdollista myös varata pieni keskusteluhetki ohjaajan kanssa.

Raunio on yhdistyksen ainoa palkattu työntekijä. Jäseniä on yli tuhat. Yhdistys saa toimintansa rahoituksen jäsenmaksuista, kokehtituotoista, kirkkohallitukselta sekä Helsingin Diakonissalaitokselta ja Kirkkopalveluilta. Toiminta-aikanaan yhdistys on kouluttanut yli 700 retriitinohjaajaa.

Kirsi Airikka

Lisätietoja toiminnasta ja retriiteistä: www.hiljaisuudenystavat.fi

Suomalaiset suhtautuvat muslimeihin kriittisesti

Suomessa suhtaudutaan muihin maihin verrattuna kriittisesti muslimeihin. *Uskonto suomalaisen elämässä* -tutkimuksen mukaan yli puolella suomalaisista on kielteinen mielikuva muslimeista. Tutkimukseen oli kerätty aineistoa 34 eri maasta, joista Suomessa suhtauduttiin muslimeihin kaikista kriittisimmin.

– Mitä vanhempi vastaaja oli, sitä kielteisempi käsitys hänellä oli muista uskonnoista, tutkija **Kimmo Ketola** Kirkon tutkimuskeskuksesta kertoo.

Tutkijan mukaan pitkällä aikavälillä asenteet muita uskontoja kohtaan ovat muuttuneet yleisesti myönteisemmiksi, mutta islam tekee tästä poikkeuksen.

– Uskonnollinen terrorismi on vaikuttanut asenteisiin islamiuskoa kohtaan. Toisaalta jo aiemmista tutkimuksista tiedetään, että suomalaiset suhtautuvat esimerkiksi Jehovan todistajiin ja mormoneihin kielteisesti. Näyttääkin, että uskontoihin, joissa on muista uskonnois-

ta poikkeavaa näkyvää toimintaa, suhtaudutaan kielteisesti.

Toisaalta suomalaiset eivät ole erityisen ennakkoluuloisia toisia uskontoja kohtaan. Neljä viidestä hyväksyisi vieraan uskonnon edustajan avioitumisen sukulaisensa kanssa tai vieraan uskontokunnan jäsenen oman puolueen ehdokkaaksi.

Voimakkaaseen uskonnollisuuteen suhtaudutaan Suomessa kuitenkin poikkeuksellisen kriittisesti. Neljä viidestä suomalaisesta pitää voimakkaasti uskonnollisia ihmisiä suvaitsemattomina. Kolme viidestä taas on sitä mieltä, että uskonnot saavat yleisesti ottaen aikaan enemmän konflikteja kuin rauhaa.

Uskonto suomalaisten elämässä on Yhteiskuntatieteellisen tietoarkiston kansainvälinen tutkimus, jonka ovat tehneet Kirkon tutkimuskeskuksen tutkijat. Tutkimuksessa on käytetty aineistona kansainvälistä ISSP-kyselyaineistoa, joka on kerätty vuonna 2008.

TeliaSonera seurakuntien puhelinpalveluiden toimittajaksi

TeliaSonera Finland Oyj valittiin tarjouskilpailun perusteella toimittamaan kommunikaatio- ja puhelimiin ja puheeseen liittyvät datapalvelut ja puhelinjärjestelmät sekä päätelaitteet Tampereen seurakuntayhtymälle ja IT-alueen seurakuntatalouksille.

Tampereen seurakuntien yhteinen kirkkoneuvosto päätti asiasta 18. elokuuta. Muut seurakuntataloudet tekevät asiasta oman päätöksensä.

Puhelinjärjestelmien uudistusprojekti käynnistyyne loka-kuun alussa. Ensi vaiheessa uudistus koskee Tamperetta ja muutamia muita IT-alueen seurakuntia.

Uudistuksen tarkoituksena on säästää kustannuksissa ja löytää nykyistä joustavampia tapoja hoitaa puhelinpalvelut. Puhelinpalveluihin liittyvissä kuluissa kertyisi säästöä arviolta jopa 30–50 prosenttia.

Herätys!

Miksi vanhustyö puhuttaa Tampereen kokouksessa?

Kansainvälinen vanhustyökonferenssi *Work among the Elderly ICCEF 2011 Conference* pidetään Tampereella 11.–14. syyskuuta. Mikä on kokouksen tavoite, puheenjohtaja Olavi Manninen?

– Konferenssi luo kokonaiskuvan siitä, mitä nykyaikainen korkealaatuinen ja tuloksellinen vanhustyö on. Yhtäällä verrataan työn edellytyksiä ja erilaisia töitä eri oloissa ja työtilanteissa, joissa huolenpidon, hoidon, hoivan tai palvelujen kohteina ovat iäkkäät ihmiset. Toisaalta verrataan keskenään eri toimialojen työyhteisöjä ja työyksiköjä, joissa työtä tekevät ikääntyneet työntekijät.

Mitä asioita käsitellään?

– Tapahtumassa esitellään vanhustyötä, työn tekemisen edellytyksiä, laatua ja tuloksellisuutta, ikääntyvien työssä jatkamista, työyhteisöjen toimivuutta, työtä helpottavia innovaatioita, laite- ja rakennratkaisuja sekä toimintamalleja eri teemojen alle kootuin esityksin.

– Konferenssi kokoaa yhteen vanhusten ja ikääntyneiden keskuudessa työskentelevät, työn ja työyhteisöjen kehittäjät, tutkijat, palvelujen tuottajat, tuotteiden valmistajat, hallintoihmiset ja päätöksentekijät.

Mitkä ovat vanhustyön haasteita tulevaisuudessa?

– Haasteena on ymmärtää ja hallita toiminnallinen kokonaisuus, joka muodostuu kolmesta osa-alueesta: työstä, elämästä ja osaamisesta. Työssä jaksamisen ja työssä jatkamisen kannalta keskeistä ovat työn hallinta, työyhteisön työkuulttuurin toimivuus ja tyytyväisyys omaan elämään.

Onko tilaisuus avoin yleisölle?

– Konferenssiin voivat osallistua kaikki vanhustyöstä ja sen kehittämistä kiinnostuneet. Työkieli on englanti. Viimeinen ilmoittautumispäivä on 2. syyskuuta.

Kirsi Airikka

Lisätietoja ja ilmoittautuminen: www.worklifeability.fi/indexen.shtml

Ristirock testaa Tampere Areenan

Tampere Areenalla syyskuun kolmantena räjähtävä Ristirock on ensimmäinen iso tapahtuma Areenan remontin jälkeen.

Suomi-gospelin perinteinen kohtaushetki tuo illalla kello 20 alkaen lavalle HB:n, GodFM:n ja KLS:n sekä *Rakkauden kuriiri* -ensilevynsä tapahtumassa julkaisevan Idän Ihmeet.

HB:n laulaja **Johanna Aaltonen** muistelee bändin nousevan Ristirockin lavalle viidettä kertaa. Keikkaa odotetaan tälläkin kertaa innolla ja energialla:

– Toivomme, että saamme ihmiset viihtymään. Tarkoituksena on myös spiikkien kautta jakaa omia kokemuksiaamme uskosta ja elämästä.

Elokuun alkupuolella HB julkaisi Uskon puolesta -levystään englanninkielisen version.

– Julkaisimme *The Battle of God* -levyn Alankomaissa Xnoizz Festival Flevossa, Johanna kertoo.

Levyllä kuullaan uudet sovitetut HB:n debyyttialbumin lauluita. Näytteitä levyn biiseistä löytyy MySpacesta.

Uusin suomenkielinen levy *Pääkallonpaikka* julkaistiin viime vuonna. Se ylsi Suomen virallisen albumilistan viidennelle sijalle.

Tänä syksynä HB kiertää Suomen lisäksi keikoilla Norjassa, Meksikossa ja Saksassa. Ensi vuonna juhlitaan bändin 10-vuotissyntäreitä.

Alkuperäisjäsenistä on Johanneen lisäksi mukana **Antti Niskala** (piano, kitara, laulu, sävellys ja sanoitus). Muut nykyjäsenet ovat rumpali **Markus Malin**, kitaristit **Sofia Ylinen** ja **Bob** sekä basisti **Tuomas Kannisto**.

– Uskon asiat ovat meille kaikille tärkeitä, ja olemme halunneet kertoa niistä muillekin. Musiikki on hyvä kanava tavoittaa erityisesti nuoria. Vuosikymmenen aikana soittajat ovat ehtineet vaihtua useaan kertaan, mutta idea on pysynyt alusta asti samana, Johanna sanoo.

Messun voi vetää liikkuen

Hengellisen räminämusiikin sydämessä ovat jo kello 14 tarjolla Ka-

Tero Ihalo-Eskola

HB on esiintynyt Turun Maata Näkyvissä -festareilla jo useana vuonna. Kuvassa Johanneen Maata Näkyvissä -look viime vuodelta.

tajainen kansa, Sotahuuto, Tommi Kalenius ja Tera.

Vs. nuorisotyönohjaaja **Heli Orre** Lempäälän seurakunnasta aikoo juontaa tämänvuotisen Ristirockin energisellä rokkiihumorilla. Juontajaksi lähdettiin, kun kerran kauniisti pyydettiin.

– Olen ollut mukana useana vuonna, joskus juontajana, joskus ryhmän kanssa tai rokkaamassa.

– Kaikkia bändejä on kuultu. Pera ja Idän ihmeet erityisesti innostavat.

– Tänä vuonna erityisen mahtava uutuus on lattarimessu, jossa saa rokata lattaria rohkeasti.

Messu gospel-lattarin tahtiin alkaa Kalevan kirkossa kello 17.30. Menoa tahdittaa myös bändi.

Asta Kettunen

Liput:
konsertit erikseen 13 €,
koko päivä 20 €
Tiedustelut ja ryhmävaraukset
p. (03) 219 0377
Lisätietoja:
www.ristirock.net, hbmusic.net

Hannu Jukola

Ristirockin ihanaa menoa vuodelta 2008.

Tuomasyhteisön syksy tarjoaa monenlaista

Tapahtumien yönä 4. elokuuta järjestetty Tuomasmessu *Rakkaurel laki – helpompi sanoo kun tehrä* kokosi monta sataa kansanlaulujen ystävää.

– Lisää tätä. Laulut toivat mieleen kouluaikaisia muistoja, niitä oli helppo laulaa uusinkin sanoin. **Anna-Mari Kaskisen** sanoitukset ovat myös syvällisiä, kehuu avustustehävissä mukana ollut **Riitta Ojala**.

Hän kertoo käyneensä hake-massa hengen virkistystä jumalan-

palveluksista muutenkin. Tuomasmessuissa viehättävät erityisesti laulut, yhteys ja vapaa oleminen.

Moottoripyöräkerho Sons Of Abraham MCC järjestää 11. syyskuuta kello 18 Aleksanterin kirkossa biker-henkisen Tuomasmessun yhdessä yhteisön kanssa. Nuorisotyönohjaaja **Ari Santaharju** saarnaa, ja kerhon jäsenet ja tukijat ovat mukana messutehtävissä.

– Illan Takaisin tielle -teeman voi ymmärtää monella tavalla: pi-

detään tauko ja lähdetään sitten jatkamaan matkaa, tai ajetaan metsään, mutta onnistutaan nousemaan tielle. Ammattiautoilijalle voi toisinaan olla raskasta lähteä taas tien päälle, Santaharju kuvailee.

– Olipa ihminen miten tahansa pois tieltä, yritämme viestiä, että Jumalalla voisi olla jotain tarjottavaa. Ihmisillä on erilaisia lähtökohtia, mutta koetamme rohkaista tulemaan sisälle asti.

Ei siis kannata ihmetellä kirkon luo on pysäköityjä moottoripyöriä tai kirkkoon nahkaliiveissä vaelta-vaa porukkaa. Myös alttarirakennelmat on tehty teemaan sopiviksi.

– Ilta ei ole vain prätäkällä tuleville, mutta erityisesti näitä ihmisiä kutsutaan mukaan.

– Ja kyllä uskaltavat muutkin mukaan. On jopa suositeltavaa nähdä monenlaista väkeä, Santaharju kannustaa.

2. lokakuuta Tuomasmessussa on vuorossa Lapsen lailla -teema. Bikerien joulukirkkoon taas houkutellaan väkeä Tampereen ulkopuoleltakin. Sons Of Abraham MCC:n tapahtumista lisätietoja kertoo nettiosoitte www.sonsofabraham.fi.

Asta Kettunen

Hannu Jukola

Moottoripyöräkerholainen tietää olevansa yhtä aikaa sekä syntinen että vanhurskas.

Mukana menossa

Hannu Jukola

Liisa Aitomaa, Annikki Ajoviita ja Ritva Rajala nauttivat pihakirkon tunnelmasta ja Jussi Mäkisen saarnasta Nekalan siirtolapuutarhassa.

Kesäinen paratiisi

– Jos paratiisi on olemassa, niin minulle tämä merkitsee sitä, varsinkin omenapuiden kukkiessa, luonnehti **Ritva Rajala** Nekalan siirtolapuutarhaa.

Viinikan seurakunnan pihakirkkoon osallistunut Rajala kertoi olevansa mukana tapahtumissa ja kirkkoissa, jos vain paikalla on.

– Tämä on luonnon oma kirkko, niin kaunis ja rauhoittaa mieltä. Papitkin usein puhuvat luonnon seesteisestä rauhasta.

Liisa Aitomaa muisteli kirjastussunnuntaita.

– Puutarha on valon paikka. Aina tuntuu hyvältä kokoontua puun alle sanan kuuloon, hän mietti.

Aitomaa totesi laulavansa mielellään kauniita, hengellisiä lauluja.

Myös **Annikki Ajoviita** oli sitä mieltä, että yhteisessä puutarhassa voi olla seurakunnallisia tapahtumia ja hartaushetkiä. Hän kertoi pitävänsä siitä, että siirtolapuutarhassa puhalletaan yhteen hiileen.

Asta Kettunen

Kotitausta koettelee monikulttuuriliittoja

Haasteena monikulttuurisessa liitossa on esimerkiksi molempien puolisoiden kotitaustan kunnioittaminen, sanoo diakoniatyöntekijä **Kaisa Plomp** Hervanan seurakunnasta.

– Kahden kulttuurin kohtaaminen arjessa on aluksi jännittävää, ja yllätyksiä riittää. Tavoitteena on luoda uusi yhteinen kulttuuri, joka tuntuisi molemmista sopivalta omalta kodilta.

Yhdessä miehensä Johanin kanssa hän ohjaa monikulttuuristen parien viikonloppuleiriä syys-lokakuun vaihteessa Hämeenlinnan Loimalahdessa.

Johan Plomp muutti Suomeen Hollannista, ja yhteistä matkaa parilla on jo yli 20 vuotta. Pari kokee saaneensa avioliitoviikonlopuista rohkaisua ja hyviä vinkkejä omaan parisuhteeseensa. Tälle kurssille he eivät lähde mukaan opettajina vaan vertaistukena ja keskustelujen vetäjinä.

Iso osa pareista päätyy eroon

Diakoni **Heidi Repo** Tampereen seurakuntien yhteiskunnallisesta työstä huomauttaa, että yli puolet – jopa kolme neljäsosaa – monikulttuurisista pareista eroaa. Parisuhdetyöllä kirkko haluaa tarjota välineitä toisen taustan huonosta tuntemisesta johtuvien pulmien purkamiseen.

Tampereen seurakunnat on saanut hyvää palautetta jo useana vuonna järjestetyistä leireistä. Tuki on tarkoitettu sekä avio- että avopareille.

Leiri ei sovellu kriisipareille. Se kuitenkin tarjoaa mahdollisuuden löytää hyviä asioita suhteesta ja toisen tavat kommunikoida sekä opetella tietämään, mistä toi-

Eero Aurola

nen pitää. Sen myötä uskaltaa jo puhua vaikeammistakin asioista.

– Näin osaa myös tarvittaessa lähteä mukaan pian alkavaan tukiryhmään, Repo uskoo.

30.9.–2.10. pidettävälle leirille otetaan mukaan omasta alueurasta kertova esine tai kuva. Parit päättävät itse, mitä asioita haluat kertoa koko ryhmälle.

Leiri järjestetään nyt ensimmäistä kertaa suomenkielisenä, aiemmat on pidetty englanniksi. Repo arvelee suomen voivan yhdistää pareja jopa helpommin.

Oppituntien lisäksi on aikaa pareille ja ryhmäkeskusteluja. Loppupuolella tehdään kasvu-suunnitelma, rikastuttamissopimus ja tulevaisuudensuunnitelma.

Viikonloppu on tarkoitettu Tampereen hiippakunnan, erityisesti Lahden, Hämeenlinnan ja Tampereen, alueella asuville. Mukaan mahtuu kahdeksan paria ja hinta on 80 € parilta. Ilmoittautuminen 9. syyskuuta mennessä: tiina.kroger@evl.fi, p. 050 505 4514 tai osoitteeseen Tiina Kröger, Diakoniakeskus, PL 65, 13101 Hämeenlinna.

Asta Kettunen

Lisätietoa leiristä:
heidi.repo@evl.fi,
p. 050 541 5833
Lisätietoa tukiryhmästä:
kati.eloranta@evl.fi,
p. 050 431 6627

Erään Pyhän tarina

Luterilaisessa kirkkovuodessa eletään tällä hetkellä helluntain jälkeistä, juhlatonta aikaa. Arkista puurtamista siis.

Katolisten ja ortodoksien kalenteri on pyhimysten ansiosta paljon täydempi. Pyhimystarinoita lukiessa tosin huomaa, että onpa niillä paljon muutakin annettavaa kuin kalenterintäydennys. Myös mielikuvat pyhimysten hurskaasta elämästä saavat usein kyytiä.

Syyskuun yhdestoista päivä ortodoksisesta kalenterista löytyy Pyhän Teodoran päivä. Aleksandrialaisen Teodoran tie pyhäksi alkoi vieraaseen sänkyyn eksymällä.

Teodora kadutti syrjähyppy niin paljon, että hän vetäytyi luostariin. Naisluostarissa ei hänen mielestään voinut kilvoitella kyllin kovasti – niinpä Teodorasta tuli veli Teodorus.

Luostarin lähistöllä asui munkkienkin suosima ilotyttö, joka kiinnostui hiljaisesta ja sirosta uudesta munkista. Teodorus kieltäytyi koheteliaasti.

Jonkin ajan kuluttua ilotyttö alkoi odottaa lasta. Hän marssi luostariin ja väitti Teodorusta syypääksi raskauteensa. Ilotyttö kuoli synnytykseen ja Teodoruksesta tuli luostarista poisspotkaistu yksinhuoltajaisä.

Erämaassa poikavauvan kanssa olleen Teodoruksen rinnat alkoivat Jumalan armosta vuotaa maitoa – vauva sai kasvaa normaalisti.

Vuosien kuluttua Teodorus sai palata takaisin luostariin yhdessä poikansa kanssa. Hän varjeli yhä salaisuuttaan, mutta kertoi pojalleen tarinansa. Kun Teodorus vuosien kuluttua kuoli, luostarin ruumiinpesijät yllättyivät toden teolla. Silloin poika kertoi Teodoran tarinan.

Teodoran elämä muistuttaa ainakin olemaan arvostelematta toisen moraalia.

Tulevat pyhät

4.9. Itsensä tutkiminen

Meillä on usein pinttyneitä mielikuvia siitä, miten oikea uskova käyttäytyy ja ajattelee. Ajatellaan, että oikeita uskovia ovat ne, jotka tarkimmin noudattavat opinkappaleita. Jeesus yllättää opin tarkastelijat (Matt. 21: 28–32) opettamalla, että kyse onkin jostain muusta. Jeesus kehotti armahtamaan toisia ja olemaan puhtain sydämin Jumalan edessä. Tien Jumalan valtakuntaan hän teki helpoksi kulkemalla itse edellä. ”Seuraa minua”, Jeesus sanoo.

11.9. Jeesus, parantajamme

Pyhän evankeliumissa Jeesus opettaa kuulijoitaan puhumisesta. Ihmisen sisäinen maailma on kuin puu, josta puheet kasvavat omenoiden tavoin. Hyväsydäminen ihminen puhuu toisesta kannustavasti välttämättä satuttavia sanoja. Omien puheiden miettiminen kannattaa varsinkin nykyisen small talkin aikakaudella. Pitää olla sosiaalinen ja tuottaa puhetta ihan vain puhumisen vuoksi. Pitäisikö seuraavan lauseen sijaan kuitenkin miettiä, milloin vois olla viisaasti hiljaa? (Matt. 12: 33–37)

Helmi

Syvä kuin meri on harkittu puhe, virraksi paisuu viisauden lähde. Ei ole oikein pitää syyllisen puolta ja sortaa syytöntä oikeudessa. Riita on lähellä, kun tyhmiä puhuu, hän kärkttää itselleen selkäsaunaa. Oma suu on tyhmän tuho, omat sanat punovat hänelle ansan. Makealta maistuvat panettelijan puheet, ne painuvat syvälle sisimpään. Kielen varassa on elämä ja kuolema – niin kuin kieltä vaalit, niin korjaat hedelmää.

(Sananl. 18: 4-8, 21)

Sanat ja symbolit

TÄLLÄ PALSTALLA TUTUSTUTAAN kristilliseen symboliikkaan kirkkovuoden mukana kulkien.

KENGÄT

Kengät ovat monelle naiselle melkein päähän kohde. Kauniita yksilöitä hamstrataan kaappi täyteen – vaikkei niillä koroilla oikein voides kävellä.

Paavalin kielellä kengät on tarkoitettu kovaan kulutukseen. Kengät tarkoittavat alttiutta julistaa evankeliumia. Kenkien riisuminen merkitsee vähintään yhtä paljon: pyhän kunnioittamista, katumusta, nöyryyttä ja köyhyyttä.

Kristillisessä kielenkäytössä paljain jaloin kulkija on usein pyhiinvaeltaja tai kerjäläisveljistön jäsen.

Hannu Jukola

Hannu Jukola

Pitääkö rukouksenkin olla sanoja?

Kirkkomme on Sanan kirkko. Rukouskin määritellään puheen kautta ”sydämen puheeksi Jumalan kanssa”. Maallikolle ”puhe” sisältää helposti vaateen osata asetella sanansa ”oikein”.

Puhekyky on itsestäänselvyys, ”sydämen puhe” abstraktio. Osaanko ja kelpaanko pitämään sydämesäni puhetta Jumalan kanssa? Millainen puhe kelpaa Jumalalle?

Länsi-Suomen rukoilevainen pappisisäni kokosi kymmenen lastaan polvirukouksiin vanhempien aviovuoteen ääreen. Hän siirsi rukousperinteen lapsilleen oman uskontoperintensä näköisesti.

Aamuisin oli kiire kouluun, töihin. Jokainen rukoili vuorollaan. Rukous jäi usein nopeaksi pakonomaiseksi pajatukseksi vailla hartautta ja sisältöä. Ulkokohtaisesti toisteltiin samoja fraaseja. Rukousvuoroa odotellessa jännitti, mistä

löytää uusia asioita, joista ei vielä tänään ollut rukoiltu.

Kotoa opittu tapa rukoilla sai merkityksen vasta tutustuttuani intialaisen Maharishi Mahesh Yogin länsimaihin vuonna 1957 tuomaan Transsendentaaliseen Meditaatioon, rentoutumis- ja itsensäkehittämismenetelmään.

Initioiduttuani (vihkiydyttyäni) aloin meditoida saamaani salaista mantraa, ”sointisanaa”, tuolissa silmät kiinni istuen parikymmentä minuuttia kahdesti päivässä.

Mieli vapautui arkiajatusten sekamelskasta vähitellen rauhallisempaan, mielihyvää tuottavaan tietoiseen lepotilaan, ajatukset lakkasivat, mantra häipyi, mieli lepäsi. ”Olevaisuus hengitti hengettömän itssessään.”

Tieni Jumalan kanssa ’höpötelyyn’ oli ohi. Heureka! Eihän hänelle tarvitsekaan puhua, esittää, esitelmöidä, raportoida, tiedottaa.

Ei hän sanoja, loogista retoriikkaa kaipaa. Hän katsoo kipeää sydäntä.

Mielen levossa taparukous putosi suusta mieleen ja sydämeen. Siellä Korkein palvelee – Kaikkivaltias, Kaikkietävä, Alku, Loppu. Retriitit Sanan kirkossa ovat hiljaisuuden airueita. ’Puheen’ sijasta rukous on pikemminkin mielen ja sydämen levollista ykseyttä Jumalassa.

”Vanhurskaan rukous voi paljon kun se totinen on,” siteerasivat rukoilevaiset seurapuhujat.

Päivikki Antola

Kirjoittaja on filosofian tohtori, Jyväskylän yliopiston etnologian professori emerita, Turun yliopiston uskontotieteen ja Tampereen yliopiston kansanperinteen ja viestinnän antropologian dosentti

Ota onkeesi

Laulu ja saksofonien säihke aloittavat konserttisyksyn

Kahdeksan hengen Lauluyhtye Mix'ette aloittaa Viinikan kirkon konserttisyksyn sunnuntaina 4. syyskuuta kello 18. Yllemme aurinko saa -konsertissa kuullaan muun muassa hengellisiä lauluja negros-pirituaaleista **Lasse Heikkilän** ja **Oskar Merikannon** lauluihin.

Sunnuntaina 18.9. kello 18 luvas-
sa on Saksofonien säihkettä, kun Akateeminen Saksofonikvartetti konsertoi Viinikan kirkossa. Kvar-

tetti on kantaesittänyt monia teoksia, viimeksi heinäkuussa **Kimmo Kuitusen** teoksen *Leino meets ASQ*, joka keräsi erinomaista palautetta Viitasaaren nykymusiikkifestivaal-

Neljän naisen ja neljän miehen yhtye Mix'ette on esiintynyt pian kahdenkymmenen vuoden ajan. Yhtyelaulukilpailuissa sen tärkein voitto on Kotkan merimieslaulufestivaalin kuoro- ja yhtyesarjassa vuonna 2007.

leilla. Tämä teos kuullaan myös Viinikassa **Alexander Glazunovin** ja **Jean Rivierin** teosten lisäksi.

Viime vuonna ilmestyneelle tuplalevylleen kvartetti on levyttänyt kaikki suomalaiset saksofonikvartetille siihen mennessä sävelletyt teokset.

Ilkka Karpelin / Heikka Linnainen

Akateemisessa Saksofonikvartetissa soittavat **Olli-Pekka Tuomiasalo**, **Maaret Nyberg**, **Saara Koskipää** ja **Timo Rantanen**. Musiikin tohtori Tuomiasalo on soittanut eri sinfoniaorkestereiden solistina yli sata kertaa. Myös Nyberg on valmistunut Sibelius-Akatemiasta, ja toimii saksofoninsoiton opettajana. Koskipää työskentelee saksofonistina Poliisisoittokunnassa. Rantanen puolestaan on toiminut vuosia Kaartin Soittokunnan baritonisaksofonistina sekä Jean S.-yhtyeen saksofonistina.

Viinikan kirkon konserttisyksy:
su 4.9. klo 18
Yllemme aurinko saa
Lauluyhtye Mix'ette. Ohjelma 5 €

su 18.9. klo 18
Saksofonien säihkettä
Olli-Pekka Tuomiasalo, sopraano-saksofoni
Maaret Nyberg, alttosaksofoni
Saara Koskipää, tenorisaksofoni
Timo Rantanen, baritonisaksofoni
Ohjelma 5 €

su 9.10. klo 18
Minun messuni
Mariam Men, laulu
Tatjana Lindell, piano
Ohjelma 5 €

su 20.11. klo 18
Talvi-illan sävelin
Marja Turun kantele- ja
piano-oppilaita
Vapaa pääsy

Konserttitarjotin

Ilkka Karpelin / Heikka Linnainen

Suden aika -yhtye taitaa suomalaisen runonlauluperinteen. Siinä laulavat ja soittavat Katariina Airas, Liisa Matveinen, Tellu Turkka, Nora Vaura ja Veera Voima. Yhtyeen konsertti Suojaavat siipes on tarjolla Pispalan kirkossa sunnuntaina 18. syyskuuta kello 18.

Sen ohjelma koostuu Siionin virsistä, joita yhtye on sovittanut. Konsertin materiaali julkaistaan levynä ensi joulukuussa. ■ ▲ ①

Lounasmusiikkia
ke 31.8. klo 12
Aleksanterin kirkko | ■ ▲ ①
Annaleena Planman, huilu,
Tuula Tikkala, sello,
Eeva-Kaisa Todorov, urut

Lauluseurat pihalla
ti 6.9. klo 18
Hannulankatu 1
Kirkkoherra Jari Nurmi ja
kanttori Petri Karaksela

- helppo pääsy liikuntaesteiselle
- ▲ helppo pääsy näkövammaiselle
- ① kuuntelulaite

Julkkarikonsertti
pe 2.9. klo 19
Lielahden kirkko | ■
Tarvo ja Starwar

Tervetuloa opettelemaan äänenkäytön perusteita

Laulukoulu-projektikuoro koostuu Pispalan kirkossa pari kertaa kuukaudessa keskiviikkoisin kello 18–19.30. Kaikki laulam-
sesta kiinnostuneet pääsevät mukaan. Ryhmässä opetellaan äänen-

käytön perusteita helppojen laulun avulla.

Lisätietoja saa laulukoulua johtavalta kanttorilta Tarjalta Laitiselta, p. 050 330 6942 tai sähköpostitse tarja.laitinen@evl.fi.

Wanhanajan markkinat valtaavat kirkonmäen

Muiden muassa Jouko Mäki-Lo-
hiluoma, Tellus-kuoro ja Tampere Gospel Big Band esiintyvät Wanhanajan markkinoilla Pispalan kirkonmäellä sunnuntaina 4. syyskuuta kello 12.30–17.

Hannu Juhola

Tapahtumasta vastaa Pispalan Moreeni yhdessä pispalalaisten, Tampereen kaupungin, Pispala-Pyynikin yrittäjät -yhdistyksen ja Harjun seurakunnan kanssa.

Päivän aloittaa messu Pispalan kirkossa kello 11. Sen toimittaa **Ritva-Leena Hirvonen**, avustajana on **Veli-Pekka Järvinen**. Kanttori **Tarja Laitinen** säestää kirkkovaiketta flyygelillä uusien urkujen ollessa vielä rakenteilla.

Muu markkinaohjelma alkaa kello 12.30 kirkon parkkipaikalla ja kirkossa. Kirkontuvassa Wanhanajan kahvilassa kaupataan hernekeittoa ja leivonnaisia.

Ohjelmien väliin tuikitaan Pispala-aiheisia historiatietoiskuja. Kello 17 on vielä Taizé-messu kirkossa.

Tampere Gospel Big Band

Instrumentti, jota kanttori soittaa

Seinää kaunistavat mustat metalliset nuotit, Pirkkanmiesten marssin kolme ensi tahtia. Laulutalon valoisaan saliin Koivistonkylässä kokoontuu maanantai-iltaisin nelisenkymmentä reipasta laulajamiestä.

Kohta veri lähtee liikkeelle äänihieronnalla, voice massagen, varovaisella versiolla. Kuoronjohtaja, Tuomiokirkkoseurakunnan kanttori **Tuomas Laatu** näyttää, mitä tehdään. Hän varoittelee, ettei laulaessa saa olla vihaisen näköinen, eikä ryppyjä otsassa.

Kuoromiesten joukosta löytyy heti huumoria: joku jo heittää, että sun peruukis putoaa, jos liikaa venyttelet.

– Esityksessä miehet on kuin kosimassa, siinä kyllä hymy hyttyy, toinen näpättyä.

Miehet ovat sitä mieltä, että harjoituspaikka on Suomen hienoin laulutalo. Seinissä on jopa säädettävää akustiikkaa.

Iso kulttuuriteko

Vuonna 1928 rakennetun Osuusliike Voiman liikekiinteistön tie Pirtin kautta Laulutaloksi alkoi, kun Pirkkanmiehet osti sen harjoituspaikakseen vuonna 1978. Talo kaipasi remonttia, onneksi omasta joukosta löytyi rakennusmestari, sähköteknikko ja muuta reipasta rakennusväkeä.

Asunto-osakkeen myynnillä, lainalla ja talkoilla talo saatiin kuntoon, ja harjoittelu Saukonpuiston koulussa päättyi.

Myöhemmin talossa kuitenkin huomattiin kosteusvaurioita.

– Se vaikutti lauluääneen, terveyteen ja talon kuntoon, **Matti Pellinen** arvioi.

Kuntotarkastuksen mukaan taloa ei kannattanut korjata, ja rakennus päätettiin purkaa. Maastokatseluvaiheessa Museovirasto kuitenkin astui kuvaan ja kielsi yhteisen kulttuuriperinnön purkamisen. Tal-

Lisää pituutta heti. Venyttely rentouttaa, avaa ääntä ja tuo siihen voimaa. Kuoronjohtaja Tuomas Laatu näyttää mallia.

lo katsottiin oleelliseksi osaksi Koivistonkylän historiaa, olihan se aikoinaan ollut kylän suurin kauppa.

– Kyllä siinä oltiin huuli pyöreänä, että mitä nyt tehdään, Pirkkanmiehet ry:n varapuheenjohtaja **Markku Sumelles** myöntää.

Uuteen kunnostukseen oli pakko uskaltautua. Harjoitukset lähti-

vät evakkoon Messukylän seurakuntakotiin, ja urakoitsija aloitti työt Museoviraston hyväksymillä suunnitelmilla.

– Harjoitussali oli ennen vanhassa jauhovarastossa nykyisen sisäänkäynnin kohdalla eli siivessä, joka on nyt purettu, Sumelles mainitsee.

Tontille rakennettiin uusi, talon tyyliin sopiva harjoitussali.

– Rakennushankkeen toimihenkilöt **Matti Pellinen** ja **Kari Ilmonen** tekivät ison työn talon kunnostamisessa, antaa yhdistyksen puheenjohtaja **Pertti Pokka** tunnustusta.

– Taloa on kyllä pitkä tie mak-
saa.

EU kustansi kuluista neljänneksen yhteisen kulttuuriperinnön tukemiseksi. Ehtona kuitenkin on, että talolla säilyy myös kyläläisten yhteistä käyttöä, ja Unioni seuraa ra-

Matti Pellinen ja Markku Sumelles kokeilevat äänenavausta korotetun Koivistontien pientareella. Aikain saatossa Laulutalo, entinen Pirtti, on upponut entistä syvempään.

Rauni Marjamaa

Viisikielisen lauluja laulettiin kesäjuhlilla

Viidennen herätysliikkeen laulukirjahankkeen, Viisikielisen, lauluja laulettiin kesäjuhlilla ympäri maan.

Viime syksynä työryhmä järjesti internetissä mahdollisuuden ehdottaa lauluja kokoelmaan. Syysäänessä perusteella kirjaan valittiin *Golgatan veressä voima on* (**Paa-vo Virtanen** / Trad.), *Ristin luona paras paikka on* (**Jukka Salminen** / **Erkki Leminen**), *Kun joku on lähellä Jeesusta* (**Tommi Kalenius** / **Anna-Mari Kaskinen**), *Yksi nimi ylitse muiden* (**Pekka Simojoki**) ja *Armolaulu* (**Kari Tikka**).

Kevään nettiäänestyksessä näistä lauluista kärkeviisikkoon ylsi *Golgatan veressä voima on*. Muut kirjaan päässeet ja kesällä laulettu virret ovat **Pekka Simojoen** *Hymni*, **Matti** ja **Anu Kankaanniemen** *Halleluja, tunnet sydämeni*, **Jaako Löytyn** ja **Kaija Pispan** *Kahden maan kansalainen*, **Matti Aspvin** *kin Syvä joki* sekä **Yrjö Karankon** ja **Vilho Rantasen** *Tule, Jeesus, ja siunaa lastas*.

Laulukirjan alustavan version on tarkoitus olla valmiina ensi kesänä. Lisätietoa: www.viisikielinen.fi

Mummon Kammarin avaa kauden konsertilla

Mummon Kammarin syyskauden aloittaa kaikille avoin juhlakonsertti *Soi kunniaksi Luojan maan* tänä 5. syyskuuta kello 14 Tuomiokirkossa.

Konsertissa laulaa baritoni **Gabriel Suovanen**, joka ensiesiintyi Tukholman Kuninkaallisessa Oopperassa Silvion roolissa ja Guglielmona Suomen Kansallisoopperassa. Voittettuaan Mustakallio-laulukilpailut hän lauloi Valentinin osan Savonlinnan Oopperajuhlien Faustissa.

Hänen kansainväliseen uraansa kuuluvat Brysselin La Monnaie-ooppera ja Barcelonan Liceu-ooppera sekä kolmen vuoden kiinni-

tys Berliinin Komische Operiin, jossa hänen rooleihinsa kuuluvat muiden muassa Don Fernando, Papageno, Don Giovanni ja Jevgeny Onegin.

Suomen kansallisoopperassa Suovanen on laulanut myös Jeltskyn, Lescautin ja Oneginin roolit. Hän esiintyi **Rautavaaran Rasputin**-oopperan kantaesityksessä sekä Helsingin olympiastadionilla esitetyn *Paa-vo Nurmi* -oopperan nimiroolissa.

Runojen avulla asioita valaisevat näytte-

lijät **Eila Roine** ja **Teija Auvinen**, jotka myös esittävät pienen katkelman näytelmästä *Grace ja Glorie*.

Uruissa on musiikkineuvos, DU **Matti Hannula**. Tervetulleeksi konserttiväen toivottaa tuomiorovasti **Olli Hallikainen**.

Tilaisuuteen on vapaa pääsy. Noin tunnin kestävä konsertin päätteeksi kirkon ovilla kerätään kolehti Mummon Kammarin vapaaehtoiselle vanhustyölle.

Gabriel Suovanen

- uudistuneessa Voiman talossa

Rami Mäkinen

- ehkä tulossa konsertti, Laatu vihjaa.
- Joka vuosi on myös perinteinen itsenäisyyspäivän konsertti.
 - Laatu aloitti kuoron keulassa tämän vuoden alussa, ja arvioi oikean otteen löytyvän vuoden-parin kuluessa. Sitä ennen mennään aiempien johtajien polkuja.
 - Musiikkityylit ovat kuitenkin muuttuneet aikain saatossa, ja laulutapakin, hän huomauttaa.
 - Harjoituksissa treenataan etenkin äänen käyttöä.
 - Kuorolainen on se instrumentti, jota kuoronjohtaja soittaa.
 - Kuorolaiset kiittelevät jo uuttaikin johtajaansa.
 - Hän on osoittanut olevansa Pirkanmies, on pitänyt kuoron kravatin suorassa.
 - Hän on meistä ainoa, joka varmasti osaa laulaa.
 - Laatua, laatua, joukosta heitellään.
 - Johtaja itse arvelee, että rento ote pitää säilyttää. Se ei kuitenkaan saa tarkoittaa lepsuilua.
 - Meillä on oppimista molemmien puolin.
 - Uusiakin laulajia otetaan mukaan. Aluksi kuunnellaan, mikä on äänialaasi sopivin stemma: ykköset tai kakkostenori vai basso.

Ikä pitenee

Miehet löytävät monta hyvää syytä harrastukselleen:

- Kuorolaulu pidentää ikää!
- Unohtuu työelämä!
- Saa hyviä ystäviä!
- Lähtee pirteänä pois!
- Hierontaa vatsalle!
- Sielu kirkastuu!
- Kerrankin pysyy kännykkä kiinni!

Toimittajalle sointuu läksiäisiksi *Sua tervehdin*.

Asta Kettunen

hojen käyttöä tästä eteenkin päin. Kulujen kattamiseksi tiloja myös vuokrataan juhliin ja muihin tilaisuuksiin. Juhliin mahtuu esimerkiksi sata häävierasta. Ehkä taloon tulisi myös kuorokaraokea?

Kravatti suorassa

Kuoron ohjelmisto ulottuu iloisesta vakavaan musiikkiin, mukaan lukien kirkkomusiikki.

– Noin kerran kuussa kuoro esiintyy Tuomiokirkon jumalanpalveluksissa, ja tänne Laulutaloon on

huomauttaa, että myös harjoiteltava ohjelmisto on erilainen. Pirkanpoikien ohjelmiston näyttävin osa ovat suuret kirkkomusiikkiteokset. Seurakuntien talon Näsin salissa harjoittelevien Pirkanpoikien on jatkossa mahdollista harjoitella myös Laulutalossa, jos se on tarpeen.

Pirkanpoikien toiminnan ydin on musiikillisuus, jonka uskotaan löytyvän jokaisesta lapsesta. Yhdistys korostaa myös kuoron toimintaa kasvattajayhteisönä.

Seuraava esiintyminen on Tampere-talossa 8. syyskuuta, jolloin pojat esittävät **Gustav Mahlerin** 3. *sinfonian* Tampere Filharmonian kanssa.

Lauantaina 24.9. on vuorossa **John Rutterin** *Psalmfest* Tampe-

reen tuomiokirkossa. Kuoroa johtaa musiikin maisteri **Jouni Rissanen**, joka aloitti kuoron taiteellisenä johtajana viime tammikuussa. Sopraanona on **Tuuli Lindberg** ja tenorina **Niall Chorell** Tampere Chamberin kera.

Pyhäinpäivän konsertti 5. marraskuuta Tampereen tuomiokirkossa on uudenlainen, audiovisuaalinen konserttiesitys. Sen yhtenä osana kuoro esittää Pirkanpoikia varten tilatun teoksen, ”toivon sanoma katoavaisuuden edessä, valon kokemus pimeän kauden alussa: päättyvätön kierto jatkuvuuden ja ikuisuuden kohtaamisen lähtökohtana.”

17. joulukuuta on vuorossa *Psallite*, perinteinen joulukonsertti Tampereen tuomiokirkossa.

Radio, tv ja netti

Radio tuo jumalanpalveluksen kotiin

Tampereen tuomiokirkon jumalanpalvelus lähetetään suorana lähetyksenä sunnuntaisin kello 10 Radio Moreenissa taajuudella 98,4 MHz.

Kirkko kuulolla yllätyssuosikki

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon Kirkko kuulolla -palsta on noussut yhdeksi Suomi24:n suosituimmista asiantuntijapalstoista. Lokakuussa 2010 avattu keskustelupalsta on kerännyt jo lähes 100 000 viestiä. Keskustelu uskonnosta on käynyt vilkkaana. Myös jokapäiväiset asiat ovat puhuttaneet.

Kirkko kuulolla -palsta on osa Suomen ev.lut. kirkon Hengellinen elämä verkossa -hanketta. Mukaan pääsee osoitteessa www.suomi24.fi/kirkko-kuulolla

Tee oma video Kirkon Nuorisopäiville!

Kirkon Nuorisopäivät Yhden Hinnalla järjestetään Tampereella 4.–6. toukokuuta 2012. Tee oma mainos- tai kutsuvideo tapahtumaan! Videoita ja tietoja tapahtumasta: www.yhdenhinnalla.fi. Videot julkaistaan nuorisopäivien nettisivuilla yhdenhinnalla.fi ja samannimisessä facebookin faniryhmässä. Lue lisää: <http://vimeo.com/24212408>.

Mukana myös Facebookissa ja Twitterissä

Facebookista, www.facebook.com/tampereenseurakunnat, ja Twitteristä, <http://twitter.com/TampereEvlSrkt>, löytyy menovinkkejä ja uutisia Tampereen seurakuntien tapahtumista.

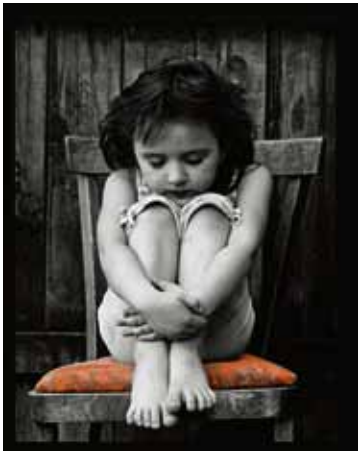
Lähde lähetystyöntekijöiden matkaan

Tampereen seurakuntien lähetit ja yhteistyökumppanit kertovat arjestaan ja työstään maailmalla sanoin ja kuvin verkossa Menkää ja tehkää -sivuilla. Lähetystyöntekijöiden matkaan pääsee osoitteessa www.virrassa.blogikone.fi/blogi.

Kesätunnelmia ja taustoja

Tampereen seurakuntien kesätapahtumien ja leirien tunnelmas- ta pääsee vielä nauttimaan verkossa osoitteessa www.tampereenseurakunnat.fi/juttugalleria ja www.tampereenseurakunnat.fi/uutiset2011. Osoitteessa www.tampereenkirkkosanomat.fi on lehden näköisversion lisäksi taustatietoja ja laajempia juttuja.

Varoja Itä-Afrikkaan

Hyväntekeväisyyskonsertti

Kaunis ihminen kerää varoja nälkää näkeville. Ikaalisten kirkossa 11. syyskuuta kello 16 järjestettävässä hyväntekeväisyyskonsertissa esiintyvät Tommi Kalenius Duo, Peter Joukainen Band, Anton Laurila Duo, August Band ja Arto Mylärinen.

– Keräämme konsertissa varoja Itä-Afrikan nälkäalueelle Kirkon Ulkomaanavun välityksellä, kertoo Ikaalisten seurakunnan aikuistyön sihteeri **Kari Salo**.

Konsertin ohjelma maksaa 10 euroa. Ikaalisten kirkon osoite on Vanha Tampereentie 6.

Avuksi voi olla monella

Yleisen uskomuksen mukaan nykyihminen ei paljoa vaivaudu tekemään muiden hyväksi, ainakaan ilmaiseksi. Mutta eihän tämä paikkaansa pidä. Auttamishalu on edelleen suurta, mutta sen kanavat ja toimintatavat ovat muutoksessa.

Vapaaehtoistyö on pinnalla oleva asia. Siitä puhutaan, siitä kiistellään – ja sitä tietysti myös koko ajan tehdään ilman suurempaa numeroa.

Tampereen seurakuntien työntekijä **Ilkka Kalmanlehto** pyörittää Suurella Sydämellä-verkoston Tampereen toimintaa. Kyseessä on verkkopalvelu, joka kokoaa erilaista auttamistyötä yhteen.

– Tärkein arvomme ja tavoitteemme on yksinkertaisesti toisen auttaminen, lähimmäisen rakkauden toteuttaminen käytännössä. Palvelumme kautta voi sekä antaa apua että myös sitä pyytää ja saada, hän kuvailee.

Ilman Internetiä Suurella Sydämellä -toimintamalli ei olisi mahdollinen.

– Netissä eri auttamistapoihin on helppo tutustua, ja halutessaan voi ilmoittautua vapaaehtoiseksi.

– Mutta haluan painottaa sitä, että Internetin käyttötaito ei millään tavalla ole edellytys siihen, että kauttamme pääsee auttamaan tai saa apua. Asia hoituu kyllä muillakin tavoilla.

Tampereelta alkanut Suurella Sydämellä on levinnyt valtakunnalliseksi. Mukana on jo 17 paikkakuntaa, ja uusia liittyy joukkoon koko ajan.

Koska monilla paikkakunnilla on kyseessä suuri toimintakulttuurin muutos, on Kalmanlehdon mukaan hyvä varata aikaa muutokseen.

– Pitkäjänteinen ja määrätietoinen työ tuo auttamistyössäkin parhaan tuloksen. On myös keskeistä, että toiminnan lähtökohtana ovat aina autettavat ja auttajat.

Vapaaehtoisten määrä lisääntyy

Kalmanlehto ei allekirjoita väitettä, jonka mukaan vapaaehtoistoiminta koskee lähinnä vanhempia ikäluokkia.

– Nuoria ja nuoria aikuisia tulee koko ajan runsaasti mukaan auttamaan lähimmäisiään.

Tehtävien mielekkyys ja laadukkuus ovat Kalmanlehdon mukaan avainasioita pohdittaessa vapaaehtoistyön tulevaisuutta.

– Koko ajan korostuu se, millaisia tehtäviä tarjolla on. Enää ei suostuta mihin tahansa; vapaaehtoiset hakevat tehtäviä, joilla oikeasti on merkitystä autettaville. Tehtävistä pitää myös viestiä hyvin ja niihin pitää antaa asianmukainen koulutus.

Vapaaehtoisilta tulee usein hyviä ideoita uusiksi palveluiksi.

– Esimerkiksi raha-asoiden neuvonta sekä vaatteita lapsille ja lapsiperheille välittävä Henkari-palvelu ovat tästä hyviä esimerkkejä. Aloitteet näihin molempiin tulivat aivan tavallisilta ihmisiltä, Kalmanlehto kiittelee.

Hän kannustaa kirkkoa avaamaan ovia rohkeasti vapaaehtoisille.

– Kirkon työntekijöidenkin pitää jatkossa pystyä entistä paremmin kohtaamaan organisaation ulkopuolelta tulevia työntekijöitä. Heidän määränsä lisääntyvä väistämättä.

Ihminen haluaa olla hyödyksi

Mummon Kammarin toiminnanjohtaja **Maa-rit Tammisto** on katsonut näköalapaikalta vapaaehtoistyötä jo parin vuosikymmenen ajan. Vapaaehtoisen vanhustyön keskuksen kautta tapahtuva auttaminen on laajamittaista ja monipuolista.

– Mummon Kammari on hyvin tunnettu kautta maan ja ulkomaillakin. Uusia vapaaehtoisia onkin tullut toimintaan mukaan hyvin. Se ei kuitenkaan riitä, viestiä pitää koko ajan viedä edelleen, hän toteaa.

Tammisto näkee vahvan, pitkäaikaisen verkostoitumisen Mummon Kammarin menestyksen yhtenä kulmakivenä.

– Olemme saaneet luotua hyvät suhteet erilaisiin vanhustyön- ja muihinkin toimijoihin. Niiden kautta meille ohjautuu jatkuvasti apua kaipaavia asiakkaita. Näiltä yhteistyötahoilta Mummon Kammari saa myös tukea esimerkiksi vapaaehtoisten koulutukseen.

Vapaaehtoistyön veteraani ei halua nostaa liikaa esiin kysymystä vapaaehtoisten sitoutumisesta ja sitouttamisesta.

– Eihän vapaaehtoistyön kestoaikea ole oleellista. Tärkein kysymys kuuluu: mitä sinä haluat tehdä. Sopivan tehtävän löytäminen auttaa myös sitoutumisessa.

Arto Pietiläinen palvelee musiikillaan Pirkanmaan Hoitokodin potilaita, vapaaehtoisia ja henkilökuntaa. Häntä kuuntelevat Sirpa Koskinen (vas.), Anna Heinonen ja Anja Salminen.

la tavalla

– Ymmärrän oikein hyvin vaikkapa niitä nuoria, jotka eivät ole vapaaehtoistehtävissä yhtäjaksoisesti pitkään. Heidän elämäntilanteensa vaihtuvat usein nopeasti, mikä on täysin luonnollista. Kun muutoksia tulee, niin ei voi sitoutua pitkäksi ajaksi.

– Vapaaehtoiset saavat Mummon Kammarissa toimia aina oman elämäntilanteensa mukaan, Tammisto korostaa.

Vapaaehtoistyön tulevaisuus näyttää Tammiston mielestä yleisesti ottaen valoisalta. Tiettyjä uhkiakin on kuitenkin näköpiirissä.

– Kun eläkkeelle jatkossa jäädään entistä iäkkäämpinä – ja varmaan myös huonokuntoisempina – niin voimavarat auttaa muita vähenevät. Vielä nyt meillä on paljon hyväkuntoisia eläkeläisiä, jotka pystyvät antamaan suuren panoksen vapaaehtoistyöhön. Jatkossa näin ei ehkä ole.

Niin, miksi ihminen sitten ylipäätään auttaa toista ilman minkäänlaista rahallista korvausta?

– Yksi ihmisen perustarpeista on kokea olevansa hyödyllinen, tämä koskee aivan kaikenikäisiä. Kun ympärillä esimerkiksi eläkevuosien alettua on tyhjää, niin kaivataan elämää ja toimintaa. Tosia auttamalla tämä on mahdollista toteuttaa. Yhteisöllisyys on merkittävä asia, Tammisto painottaa.

Vesa Keinonen

Vapaaehtoisia on monenlaisia

Käski täysin vapaaehtoisten aloitteesta Tampereella käynnistynyt palvelu on Avoin kirkko. Siinä noin 80 vapaaehtoispäivystäjän joukko pitää Aleksanterin kirkkoa avoinna arkipäivisin kello 12–18. He juttelevat ja tarvittaessa rukoilevat kirkkoon tulijoiden kanssa, ja tarjolla on myös teetä. Kello 17 pidetään yhteinen rukoushetki.

Avoin kirkko on löytänyt kohderyhmänsä. Viime vuonna kävijöitä oli kaikkiaan yli 13 000.

– Menestyksen salaisuuksia on monta. Varmaankin yksi niistä on hyvä henki sekä päivystäjien välillä että heidän ja kirkkovieraiden kesken. Ilmapiiiri hoitaa kaikkia, pohitii Avoimen kirkon päivystyksiä koordinoiva **Pirjo Kostiainen**.

Avoimen kirkon päivystäjät voivat netin kautta valita päivystysaikansa täysin oman elämäntilanteensa mukaan. Tarvittaessa vuoronsa voi varata myös ilman nettiosaimista.

– Tämä on koettu toimivaksi järjestelyksi. Kukin voi tulla päivystämään juuri silloin kun haluaa, ilman mitään paineita.

Kostiaisen mukaan Avoimen kirkon päivystäjän ei tarvitse olla mikään ”superauttaja”.

– Tavallinen ihminen riittää hyvin. Otamme mieluusti mukaan myös uusia ihmisiä. Tehtävään on pieni etukäteishaastattelu, jolla varmistetaan, että päivystäjän oma elämäntilanne on kunnossa.

Palvella voi omilla lahjoillaan

Tamperelainen **Arto Pietiläinen** on tehnyt vapaaehtoistyötä pitkään. Hän on musiikin ja kuvataiteen ammattilainen ja pystyy palvelemaan näillä lahjoillaan.

– Kuulin toistakymmentä vuotta sitten Pirkanmaan Hoitokodista ja ajattelin, että siellä voitaisiin tarvita vapaaehtoisia. Toki paikka, jossa valmistaudutaan kuolemaan, tuntui vähän pelottavaltakin, mies myöntää.

Ensimmäiset auttamistehtävät eivät liittyneet taiteeseen.

– Seurustelin potilaiden kanssa ja ulkoilutin heitä. Myöhemmin aloin esittää kitaran kanssa sekä hengellisiä että ei-hengellisiä lauluja. Olen myös säestänyt ehtoollishartauksia.

Pietiläisellä on ollut Pirkanmaan Hoitokodissa myös viisi taidenäyttelyä.

– Kerran mietin, mitä hyötyä näistä tau luistanikaan kuoleville on. Sitten eräs potilas tuli kertomaan minulle, miten hän usein pysähtyi mietiskelemään yhden maalauksen ääreen. Se oli puhutellut häntä suuresti.

Pietiläinen on saanut Hoitokodin ihmiltä paljon.

– Olen usein pohtinut, miten tyyniä ihmiset voivat olla, vaikka tietävät elämän päätepisteen väistämättä lähestyvän.

Avoin kirkko vetää puoleensa kaikenlaisia kävijöitä. Tällä kertaa kirkossa tapasivat toisensa Pertti Laitinen (vas.), Valma Mononen, Pirjo Kostiainen, Samuel Valkeinen, vahtimestari Riitta Laukkarinen sekä Oskar Åström.

mies on vielä Venäjällä. Baranova tekee vapaaehtoistyötä Koukkuniemen vanhainkodissa.

– Työskentelein Neuvostoliitossa ja Venäjällä lähes 30 vuotta kemian opettajana. Tein myös töiden jälkeen hoivatyötä naapurin vanhusten kanssa, siitä pidin paljon.

– Tampereella kuulin Mummon Kammarissa, että omaehtoista autta-

mistyötä voi tehdä esimerkiksi vanhusten parissa. Menin sitten Koukkuniemeen katsomaan, mitä voisin tehdä.

Aluksi siellä vähän ihmeteltiinkin uutta, innokasta vapaaehtoista.

– Tehtäviä ei heti tuntunut löytyvän. Sainoin sitten, että antakaa minun vain kierrellä täällä ja katsella ympärilläni. Sitä myöten hyödyllisiä tehtäviä alkoi kyllä löytyä. Aluksi juttelin vanhuksille ja annoin heille ruokaa. Myöhemmin olen tehnyt muitakin tehtäviä.

– Koen olevani hyödyksi, ja olen saanut vanhainkodin henkilökunnasta myös uusia ystäviä.

Baranova kertoo vapaaehtoistyöstä mielellään myös muille maahanmuuttajille.

– Olen maininnut monelle tästä mahdollisuudesta, ja mutama on jo innostunutkin tulemaan mukaan. Pidän tätä oikein hyvänä tapana saada suomalaisia ystäviä sekä oppia maan tapoja ja kieltä, nainen innostaa.

Vesa Keinonen

Seurakunnissa uskotaan Suureen Sydämeen

Sanna Lehtisaaren Diakonisle ammattikorkeakoululle tekevässä selvityksessä pohdittiin muun muassa sitä, miten Tampereelta monelle paikkakunnalle levinnyt Suurella Sydämellä -idea toimii Suomen eri paikkakunnilla ja millaisena sen toiminta koetaan. Lisäksi haettiin uusia kehitysideoita.

Selvityksessä haastateltiin pariakymmentä eri seurakuntien edustajaa kautta Suomen Vastanneiden mukaan vapaaehtoistyön kehittäminen Suurella Sydämellä -toiminnalla on ajankohtaista ja tärkeä edellytys seurakuntatoiminnan uudistamiselle.

Suurella Sydämellä koettiin jo nyt kautta maan tunnetuksi ja näkyväksi brändiksi, joka lisää merkittävästi kiinnostusta vapaaeh-

toistyöhön. Valtakunnallinen verkosto voikin toimia koko kirkon yhteisenä vapaaehtoistyön kanavana.

Verkostossa toimimisen nähtiin laajentavan käsityksiä vapaaehtoistyön merkityksestä. Eri toimijoiden keskinäisen yhteistyön kautta voidaan kehittää uudenlaista toimintamalleja ja parantaa nykyisiä.

Kasvavan verkoston tärkeäksi tehtäväksi nousi myös kirkon auttamistyön toimintakulttuurin uudistaminen. Odotukset seurakunnissa ovat suuret, ja vapaaehtoistyön laajeneminen niin määrällisesti kuin laadullisesti on keskeinen tavoite. Lisääntyvä tarve vapaaehtoistyölle vaatii uudenlaista työn suunnittelua ja järjestelyä. Myös vapaaehtoisten koulutukseen on panostettava.

Vapaaehtoistyön todettiin monessa vastauksessa olevan keskeinen seurakuntaan sitouttava tekijä. Seurakunnan jäsenyys saat- taakin jatkossa määrittä entistä enemmän osallisuuden kautta.

Myös kirkosta vieraantuneita ihmisiä on mahdollista tavoittaa uudelleen vapaaehtoistyön kautta.

Tule keskustelemaan Alfa-kurssille

ALFA-KURSSILLA VOI KYSYÄ, keskustella, väitellä tai vain kuunnella. Siellä voi kysyä kaikkea, mitä olet halunnut tietää kristinuskosta, mutta et ole saanut kysytyksi.

– Monet kurssin käyneet pitävätkin ryhmäkeskusteluja kurssin parhaana antina. Yksi kurssilaisista kertoo käyneensä läpi asioita, joita viimeksi oli ollut esillä rippikoulussa, mutta nyt aikuisten kesken, elämäkoke-

muksen, epäilysten ja syvenvän luottamuksen keskeillä, kertoo **Riitta Paajanen**, yksi kurssin vapaaehtoisista ohjaajista.

Ryhmässä voi puhua myös omista asioistaan luottamuksellisesti, oppia rukouksesta ja tietää, että ryhmän vetäjät rukoilevat asioitteesi puolesta.

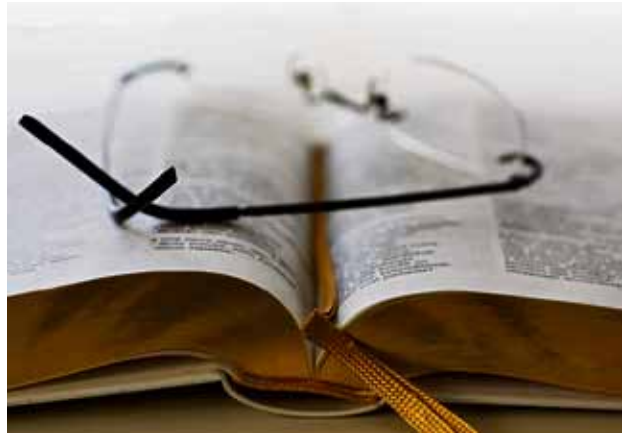
– Onpa kurssin aikana saatu rukousvastauksiakin! Moni on löytänyt tiensä

seurakuntaan. Joku on saanut kipinän tutkia itse Raamattua; miten mediassa esillä olevista asioista todellisuudessa kerrotaan.

– Kurssin aikana on myös yksi kahden päivän kokonaisuus, jolloin aiheena on Pyhä Henki. Monelle kurssilaiselle tämä on kurssin eräänlainen käännekohta. Jumala tulee konkreettisesti lähelle rakastaen, armahtaen ja tukien.

Uusi Alfa-kurssi alkaa 16. syyskuuta Linnainmaan seurakuntakodissa, osoitteessa Korpikodinkatu 2. Kurssi pidetään perjantaisin kello 18–21. Kurssin vastuupappina toimii **Kaisa Yrjölä** Messukylän seurakunnasta.

Ilmoittautumiset ja tiedustelut: hjar.paajanen@gmail.com tai p. 219 0393 virka-aikana.

Hanna Jukola

Saarnavuoro

Jumalan sanoma ihmisille vapauttaa

MISTÄ TEKSTISTÄ SAARNAAT?

Saarnateksti on Vanhasta testamentista: Jesaja, kapiteelit 29 ja 17–24.

Teksti on tälle sunnuntaille eli 12. kolminaisuudenpäivän jälkeiselle sunnuntaille (nykyisin 13. sunnuntai helluntaista) suunniteltu teksti. Se sopii hyvin päivän aiheeseen.

LÖYSITKÖ TEKSTIIN UUDEN NÄKÖKULMAN?

Koska en ole tätä tekstiä ennen saarnoissani käyttänyt, on se minulle aivan uusi.

MITÄ HALUAT SAARNASSASI VIESTIÄ?

Haluan kertoa Jumalan vapauttavasta sanomasta ihmisille. Lutherin raamatunkäännöksessä kyseinen teksti on otsikoitu ”suuri muutos”.

”Muutos”, ”vapautus” ja ”vapaus” voidaan ymmärtää sekä ulkoisena että henkisenä, niin yksityisenä kuin poliittisenakin. Sen takia saarnani aiheena ovat myös 9/11 -tapahtumat ja seuraukset. Näemmehän myös islamilaisen maailman suuret pyrkimykset vapautteen. Se ei saa puuttua saarnasta.

OLIKO TEKSTISSÄ JOTAIN VAIKEAA?

Ei ollut vaikeuksia.

MIKSI KANNATTAA TULLA KIRKKOON KUULEMAAN SAARNAASI?

Tampereella järjestään noin kerran kuukaudessa saksankielisiä jumalanpalveluksia. Ne alkavat mukavasti vasta kello 15; saa levänneenä osallistua jumalanpalvelukseen.

MINKÄ KIRJAN OLET LUKENUT VIIMEKSI JA MITÄ HARRASTAT?

Viimeksi luin saksankielisen käännöksen **Kjell Westön** kirjasta *”Missä kuljimme kerran”, Wo wir einst gingen*. Harrastan purjehtimista ja kalastusta, mieluiten täällä Suomessa.

Suomen saksalaisen evankelis-luterilaisen seurakunnan kirkkoherra **Erik Panzig** saarnaa saksankielisessä jumalanpalveluksessa 11. syyskuuta kello 15 Tampereen tuomiokirkon kryptassa.

Saksankieliset vastaukset käänsi suomeksi seurakuntasihtööri Anne Breiling.
Lisätietoa seurakunnasta: www.saksalainenseurakunta.fi

Katso muu tapahtumatarjontaa
www.tampereen.seurakunnat.fi

AITOLAHDEN SEURAKUNTA

Messut

Aitolahden kirkossa klo 10
4.9. lähetyspyhä, Johanna Porkola, Maiju Häyrynen, kirkkokahveilla nimikkolähetti Päivi Vuorinen kertoo työstään Mongoliassa. Vapaaehtoinen kahviraha Lähetysyhdistys Kylväjälle
11.9. Mauri Nieminen, Maiju Häyrynen

Muut tapahtumat
Keveyttä elämään -painonhallintaryhmä
2.9. klo 18 Atalan srk-kodissa. Seuraavat kerrat 23.9., 14.10., 28.10. ja 18.11. Tied. Maila Kettunen p. 050 374 5707

Lähetyspaja 7.9. klo 12–15
Aitolahden kirkko, jatkuu keskiviikkoisin. Tied. Irja Kuronen, p. 050 917 7449

AitoTaitoLapset musiikkiryhmä 7.9. klo 17
Aitolahden kirkko, jatkuu keskiviikkoisin. Tied. kanttori Maiju Häyrynen p. 050 534 3032

Gospel-latterit 7.9. klo 18
Aitolahden kirkko, jatkuu keskiviikkoisin. Tied. Tampereen NNKY, p. (03) 254 4000

Kontemplatiivinen rukoushetki ja luettu messu 7.9. klo 19 Aitolahden kirkko.
Illan kulku: Muutaman minuutin johdanto ja 20 min. kontemplaatio. Kontemplaatio on hiljaista ajatuksetonta rukousta jatkuen luettuna ehtoollisena klo 19.30–20, Mauri Nieminen. Mahdollisuus yksinkertaiseen ehtoollisen viettoon keskellä arkea. Liturgia luetaan ja virret veisataan ilman säestystä

Pihakirkko 8.9. klo 18.30.
Kestilällä, Hypönniemi 42

Metsäkirkko 11.9. klo 16.
Halimasjärven rannalla Atalassa, Terttu Haikka, Maiju Häyrynen, Sanna Saarinen, haitari

Naistenpiiri 12.9. klo 15
Aitolahden kirkko, jatkuu maanantai-iltoina viikoilla. Tied. Leena Lahtinen p. 041 547 9399

Parisuhteessaan kriisissä oleville pariskunnille Solmuja Suhteessa kurssi Atalan srk-kodissa
8.10. klo 10–16 Solmu parisuhteessa ja Miten tähän on tultu?
9.10. klo 9–16 Miltä tuntuu? ja Seksuaalisuus solmussa?
15.10. klo 16–19 Missä ollaan nyt?
16.10. klo 9–16 Mitä tahdon? ja Miten toimitaan?
Mitä eväitä saatiin? Päivämäärä sovitaan kurssin alottua.
Kurssille voidaan ottaa 4 pariskuntaa. Hinta 200 € Tampereen ev.lut. seurakunnan jäsenet, muut 350 €.

Vertaistukea rikoksen uhrien läheisille

Huoma ry ja Tampereen seurakunnat aloittavat vertaistukiryhmän henkirikoksen uhrien läheisille tänä syksynä.

Ryhmä kokoontuu jokaisen kuukauden viimeinen tiistai kello 17–20 Seurakuntien talon 2. kerroksessa, osoitteessa Näsilinnankatu 26. Ensimmäinen kokoontuminen on 27. syyskuuta.

Huoma – Henkirikoksen uhrien läheiset ry tukee ihmisiä heidän traumaattisten menetystensä jälkeen. Myös uuden perustettavan ryhmän tavoitteena on edistää selviytymistä ja eheytymistä sekä auttaa elämään läheisen menettäminen aiheuttaman surun kanssa.

– Idea vertaistukiryhmän perustamisesta lähti omakohtaisesta kokemuksesta, sillä tyttäreni surmattiin väkivaltaisesti viime syksynä. Alkuvaiheen kriisikeskustelujen jälkeen kaipasin kuitenkin lisää tukea itselleni. Saman asian kokenut ihminen ymmärtää ja hänen kanssaan voi sanoittaa omia tunteitaan, kertoo diakonian vanhustyöntekijä **Teija Mäkitalo**, joka alkaa ohjata ryhmää yhdessä diakonissa **Minna Sormunen** kanssa.

Molemmat ovat Tuomiokirkkoseurakunnan työntekijöitä. Ryhmän taustatukena toimivat yhteiskunnallisen työn pastori **Juha Mattila** ja Härmälän kirkkoherra, seurakuntien valmiuspäällikkö **Antero Eskolin**.

Tampereella sattuu noin kahdeksan henkirikosta vuosittain, joten läheisen tai tuttavan väkivaltainen kuolema koskettaa suurta joukkoa ihmisiä.
– Kun väkivalta ja pahuus lisääntyvät maailmassa, on entistä enemmän

huolehdittava lähimmäisistä ja heidän jaksamisestaan. Uhrien läheisten on pakko jatkaa elämää tapahtuman jälkeen, mutta asia on käytävä läpi. Silloin ryhmän tuesta voi olla suuri apu surutyössä ja selviytymisessä, miettii Minna Sormunen.

Molemmat ryhmänvetäjät käyvät Huoma-yhdistyksen ohjaajakoulutuksen ennen ryhmän aloittamista ja saavat myös työnohjausta.

Lisätiedot: Teija Mäkitalo, p. 050 365 2099

Lisät. ja ilm. syyskuun loppuun mennessä Anne Karhola, anne.karhola@sci.fi tai p. 050 522 0620

HARJUN SEURAKUNTA

Messut ja jumalanpalvelukset
4.9. klo 10 Tesoman kirkko.
Jukka-Pekka Ruusukallio, avustaja Teuvo Suurnäkki, kanttori Ville Karhula
klo 11 Pispalan kirkko. Ritva-Leena Hirvonen, avustaja Veli-Pekka Järvinen, kanttori Tarja Laitinen
klo 12 Lielahden kirkko. Tarvo Laakso, avustaja Peppi Sievers, kanttori Janne Salmenkangas
Taizé-messu 4.9. klo 17 Pispalan kirkko. Messu kestää noin tunnin, minkä jälkeen on teejatkat.
11.9. klo 10 Tesoman kirkko. Rainer Backström, avustaja Veli-Pekka Järvinen, kanttori Janne Salmenkangas. Diakoni Antti Kulmalan tehtävään siunaaminen
klo 11 Pispalan kirkko. Martti Lammi, avustaja Arni Hukari, kanttori Ville Karhula
klo 12 Lielahden kirkko. Riitta Laankoski, avustaja Tarvo Laakso, kanttori Lasse Kautto
klo 17 Varikkomessu Pispalan kirkko

Aaumessu 7.9. ja 14.9. klo 8.30 Tesoman kirkossa

Arkimessu 14.9. klo 18
Lentävänniemen srk-koti Talentti. Lasse Kautto

Muut tapahtumat
Wanhanajan Markkinat Pispalan kirkonmäellä 4.9. klo 11–17, katso lisät. s. 6

Hyvä 50- ja 60-luvun nuori! 4.9. klo 12–15 Lielahden kirkko. Kokoonnumme jälleen muistelemaan menneitä! Jumalanpalveluksen jälkeen ruokailu Torpalla. Levitä tietoa muillekin! Lounaalle ilm. puh. (03) 219 0341 (9–15)

Raamattupiiri 5.9. klo 14
Lentävänniemen srk-koti Talentti, jatkuu parillisen viikon maanantaina

KokoNainen -teemailta 5.9. klo 18.30 Pispalan kirkko. ”Usko arjessa”. Sisustussuunnittelija Tupu Sinisalo. Keskustelua, pientä tarjoilua ja iltahartaus

Raamattupiiri 6.9. klo 15
Tesoman kirkko, jatkuu parillisen viikon tiistaina

Miesten mission-klupi 6.9. klo 17.30 Tesoman kirkko.
Huom! uusi päivä, kokoonnumme kuukauden 1. ja 3. tiistai. Lenkki, sauna ja sana

Lähetyspiiri Lentävänniemen Talentissa 7.9. klo 16, jatkuu parillisen viikon keskiviikkona

Naisten ryhmä Haukilooman kerhotilassa parillisen viikon keskiviikkona klo 14.30. alkaa 7.9.

Jumppa eläkeläisille 7.9. klo 18–19 Haukilooman srk-kodissa, jatkuu keskiviikkoisin klo 18

Naisten kuntojumppa ke 7.9. klo 18 Epilän srk-talossa

Akvarelliryhmä 8.9. klo 13–16 Pispalan kirkko. Iloksi ja opiksi taidemaalauksia eri tekniikoin torstaisin

Miestenilta 13.9. klo 19–20.30 Torpan kurssikeskus. ”Janoinen sydän” Alustus muusikko Markus Bäckman, illan sana Olli-Pekka Silfverhuth, illan isäntä Risto Itämettä. Saunan lämpiävät jo klo 17 alkaen, kahvit klo 18.15. Tilaisuus alkaa klo 19 ja pyrimme päättämään klo 20.30

Kimmo Ahonen

Kirkon torni on avoinna yleisölle Kalevan päivänä

PERINTEISIÄ KALEVAN PÄIVÄN avoimia ovia vietetään jälleen lauantaina 10. syyskuuta kello 11–13 Kalevan kirkolla, osoitteessa Liisanpuisto 1.

Kaupunkilaisilla on mahdollisuus tutustua tiloihin ja seurakunnan toimintaan. Ohjelmassa on kirkkosuunnistusta, lounas viidellä eurolla ja tornikahvit.

– Kirkkosuunnistus on leikkimielinen tapa tutustua kirkkoon. Kirkkoa kierretään erilaisten rastien kautta ja tutustutaan tiloihin. Tornissa on tarjolla kahvia ja pullaa ja mahdollisuus käydä samalla yhdellä katselemassa maisemia, kertoo seurakuntapastori **Kati Eloranta** Kalevan seurakunnasta.

Kirkkosalissa on kanttori paikalla esittelemässä urkua ja kirkkomusiikkia.

Vuonna 1966 valmistuneen kirkon ovat suunnitelleet **Raili ja Reima Pietilä**. Vuosittain kirkkoon käyvät tutustumassa myös monet arkkitehdeiksi opiskelevat.

Tampereen seurakunnissa vietetään yhteistä henkilöstöpäivää **torstaina 1.9.2011, jolloin emme voi palvella asiakkaita** ja kaikki toimitilamme, Seurakuntien talo, kirkot, seurakuntatalot ja kerhotilat ovat kiinni.

Pappi päivystää Aleksanterin kirkossa kello 16–18. Perjantaina 2.9. työmme jatkuu normaaliin tapaan. Pahoittelemme häiriötä.

TAMPEREEN EV.LUT. SEURAKUNTAYHTYMÄ
www.tampereenseurakunnat.fi

Tapulinmäen tupa 14.9. klo 10–12 Lielahden kirkko. Diakoni Pia Ojalahti "Elämän majakat". Tuvassa voit tavata päivän vieraan, keskustella, laulaa ja syödä keittolounaan (3 €)

Kulmakammari 14.9. klo 13–15 Lamminpään srk-koti Rauhanportti. Ikäihmisten kohtaamispaikka. Jatkuu keskiviikkoisin klo 13

Huom! Harjun retki su 11.9. Loimaalle ja Nuutajärvelle, katso lisät. kohdasta RETKET

HERVANNAN SEURAKUNTA

Messut
Hervannan kirkossa klo 11
31.8. seurakuntalaisten yhteinen toimintakauden alkajaismessu, Ilmo Käki, Martti Syrjäniemi, Katri Ikonen. Kirkkokahvit
4.9. Hannu Vuorinen, Ilmo Käki, Martti Syrjäniemi.
11.9. perhemessu Kaija Karvala, Urho Koski, Maria Koivisto

Muut tapahtumat
Lähetys- ja raamattuluento klo 9.30 kirkko
4.9. Arabiaa opiskelemissa Marokossa, FT Arto Luoma
11.9. Tervetuloa aamukahville, mielenkiintoiselle luennole ja keskustelemaan.
Raamattuluentoja radioidaan Radio Dein, Tampere 97,2 kautta Sisä-Suomen kuuluvuusalueella kuukauden ensimmäisenä maanantaina klo 19.30.

Vaunujengi 6.9. klo 14 Pelipuiston srk-kodissa. Vaunujengin aloitus, jatkuu tiistaisin

Kesälähetyspiiri 6.9. klo 18. Lähetys sihteeri Kirsi Juntusella (p. 050 574 4943), yhdessä olemista, laulua ja rukousta

Evangeliumin ilta 7.9. ja 14.9. klo 18.30 kirkko

Jumalan kämmenellä -ilta 13.9. klo 17.30 kirkko. Aiheena Jerikon muurit sortuvat, Raamatun opetusta, askartelua, tempurata, kynttilähetki ja iltapala

HÄRMÄLÄN SEURAKUNTA

Messut
Härmälän kirkossa klo 10
4.9. toimintakauden avaus. Tervetuloa etenkin luottamushenkilöt ja toimintapiiriläiset.
Seurakuntapastori Satu Saarela-Majasen ja suntio Marita Tuhkasen virkaansiunaaminen. Antero Eskolin, Markku Ylipää. Kirkkokahvilla lyhyitä puheenvuoroja ja musiikkia
11.9. Päivi Repo, Markku Ylipää

Muut tapahtumat
Miesten ilta 7.9. klo 18–20.30 Kuuselan Seniorikeskuksessa, Nuolialantie 46. "Suomalaissotilaat maailmalla", pastori Antti Saarela. Illan ohjelma: klo 18 sauna, uinti ja kahvitarjoilu

(lähetystyön hyväksi), klo 19.15 alustus illan aiheesta, keskustelua, iltahartaus
Lähetyspiiri 13.9. klo 13 Peltolammin srk-keskus, jatkuen parittomilla viikoilla. Tied. Ritva Kuosmanen p. 050 324 7601

Diakoniapiiri 14.9. klo 13 Härmälän kirkko, jatkuen parillisilla viikoilla. Mukavaa yhdessäoloa ikäihmisille monipuolisen ohjelman ja hartauden sekä kahvihetken merkeissä. Tied. Taina Nuorto p. 050 364 6192

Käsityöpiiri 14.9. klo 13 Multisillan srk-kodissa, jatkuen keskiviikkoisin. Tule mukaan tekemään Äiti Teresa -peittoja, myssyjä ym. Ota myös omia lankoja ja puikot mukaan. Tied. Johanna Asikainen p. 050 560 6096

KALEVAN SEURAKUNTA

Messut
Kalevan kirkossa klo 10
4.9. Elina Rautavirta, Veli-Pekka Ottman ja Eliina Lepistö klo 12 Sanajumalanpalvelus, Lapinniemen kappeli.
Elina Rautavirta, Eliina Lepistö
11.9. Sanna Erkanaho, Kalle Peltokangas, Eliina Lepistö, Kari Nousiainen klo 12 Lapinniemen kappeli. Sanna Erkanaho, Kari Nousiainen

Muut tapahtumat
Ainot ja Einot, kohtaamispaikka lapsiperheille ja eläkeikäisille 5.9. klo 9.30–11, Kalevan kirkon sali 5, jatkuen maanantaisin. Yhdessäoloa, leikkiä ja puuhastelua (askartelua, leipomista, ulkoilua, laulua, hiljentymistä ym.) Kahvi/ mehu & pulla 1 €, tied. Susanna Laitinen p. 050 541 5790

Anjan Iloiset askartelijat 5.9. klo 9.30–13, Kalevan kirkon sali 10. Pieni materiaalimaksu kotiin vietävistä askarteluista. Vapaaehtoisena ohjaajana toimii Anja Liukko. Jatkuu maanantaisin

Martan ja Marian kahvi- ja teetarjoilu 5.9. klo 11.9. Jari Pulkkinen, Hannu Kilpeläinen, Anna-Julia Peippo klo 12 Kaukajärven srk-talo. Tuula Haavisto, Heikki Hinssa klo 17 iltamessu Uudenkylän srk-talo, Pirjo Tuiskunen

Kirkontupa 6.9. klo 11 Kalevan kirkon sali 10, jatkuen tiistaisin. Ohjelmaa, yhdessäoloa ja lounas 4 €. Ohjaajana diakonissa Anne Joronen

Sanan ja rukouksen ilta 6.9. klo 18.30 Kalevan kirkon srk-sali. Mukana mm. Kerttu Pura. Rukouspalvelu

Väinölän Kirkontupa 7.9. klo 11–12.30, Kalevan srk-talo, jatkuen keskiviikkoisin. Ohjelmaa, yhdessäoloa, kahvi ja voileipä 1,50 €. Ohjaajana Sirpa Lindgren

Järvensivun lähetyspiirin syyskausi alkaa 7.9. klo 13 Järvensivun srk-talo, jatkuen joka toinen viikko

Pekka Paakkasen raamattuluennot Matteuksen evankeliumista jatkuvat keskiviikkoisin 7.9. klo 18 alkaen kirkon eteisessä

Tullaan tutuksi 8.9. klo 13 Kalevan kirkon sali 10. Ryhmä eläkeikäisille, jatkuen torstaisin. Kahvimaksu 1 € Ohjaajana Anne Joronen

Kirkon lähetyspiirin syyskausi alkaa 8.9. klo 14 Kalevan kirkon sali 1, jatkuen joka toinen viikko

Avoimet ovet 10.9. klo 11–13 Kalevan kirkossa Kalevan päivänä. Tarjolla mm. kirkkosuunnistusta, lounas 5 € ja tornikahvit. Mahdollisuus tutustua tiloihin ja seurakunnan toimintaan

Sanansaattajien radiolähetyspiiri 11.9. klo 14 Järvensivun srk-talo. Erkki Ranta

Ruokapiiri 12.9. klo 10–13 Kalevan kirkko. Kokataan ja aterioidaan yhdessä maanantaisin. Kukin voi osallistua ruoanlaittoon taitojensa ja kykyjensä mukaan. Hinta 2 €

Jumalan kämmenellä -perhepyhäkoulu 13.9. klo 17.30 Kalevan kirkon srk-sali. Jumalan kämmenellä -perhepyhäkoulu koko perheelle. Ohjelmassa opetustuokio illan aiheen mukaan, askartelua, tempurata tai leikkejä/pelejä, iltapala.

Aamupiiri 14.9. klo 7.30, Kalevan kirkon kappeli, jatkuen keskiviikkoisin. Rukoushetken jälkeen on mahdollisuus jäädä kahville

Hyvän mielen kerho 14.9. klo 13–14.30, mielenterveyskuntoutujille Kalevan srk-talon kerhohuoneessa, Petsamonkatu 8. Jatkuu joka toinen keskiviikko (pariton vko). Ohjaajana diakonissa Heli Haavisto

Kissanmaan lähetyspiirin syyskausi alkaa 14.9. klo 14 Kissanmaan srk-koti, jatkuen joka toinen viikko

MESSUKYLÄN SEURAKUNTA

Messut
Messukylän kirkossa klo 10
4.9. Hannu Kilpeläinen, Touko Hakala, Heikki Hinssa klo 12 Linnainmaan srk-keskus. Janne Häkkinen, Petri Karaksela
11.9. Jari Pulkkinen, Hannu Kilpeläinen, Anna-Julia Peippo klo 12 Kaukajärven srk-talo. Tuula Haavisto, Heikki Hinssa klo 17 iltamessu Uudenkylän srk-talo, Pirjo Tuiskunen

Muut tapahtumat
Lauluseurat pihalla 6.9. klo 18. Jari Nurmi, Petri Karaksela

Muut tapahtumat
Lauluseurat pihalla 6.9. klo 18. Jari Nurmi, Petri Karaksela

Ikäihmisten virkistyspäivä Linnainmaan srk-keskus ke 7.9. klo 11.30.

Siioninvirsiseurat 11.9. klo 18 Linnainmaan srk-keskus. Katja Valaskivi, Liisa ja Valto Käkälä, Sakari Suutala. Kahvit klo 17.30

Jumalan kämmenellä -ilttojen suunnitteluilta 13.9. klo 17.30
Levonmäen srk-koti. Kerran kuukaudessa toteutettavat illat tarjoavat perheille yhdessäoloa, raamattutuokion, tempuradan / askartelua, kynttilähetken ja iltapalan. Tämä onnistuu, kun mukaan saadaan innostunut joukko tekemään ja toteuttamaan iltojen ohjelmaa. Voisitko sinä olla yksi tässä joukossa? Tied. Pirjo Tuiskunen p.050 3276 254 tai pirjo.tuiskunen@evl.fi.

Naisten aamukahvit 14.9. klo 9.30 Messukylän srk-koti. "Viisaus ja onni", Hanne von Weissenberg

Yksinhooltajien leiripäivi Ilkossa la 7.9. Tied. ja ilm. 7.9. mennessä p. 050 599 7346, Sinikka Leijo

Pappapiiri Linnainmaan srk-keskus ti 6.9. klo 10, Kaukajärven srk-koti paritt. vkon to klo 10, alk. 15.9.

"Kokkipapat" Linnainmaan srk-keskus ti 13.9. klo 9

Töppösmummot Linnainmaan srk-keskus parill. vkon to klo 14, seur. 8.9.

Diakonia-ja lähetyspiiri Linnainmaan srk-keskus paritt. vkon to klo 14, seur. 15.9.

Vehmaisten piiri ikäihmisille Vehmaisten srk-koti paritt. vkon to klo 16, alk. 15.9.

Diakoniapiiri Uudenkylän srk-koti paritt. vkon to klo 13, alk 15.9.

"Käsiään kätevät" -ryhmä Uudenkylän srk-koti parill. vkon to klo 13, alk. 8.9.

Juttupiiri
Messukylän srk-koti paritt. vkon to klo 11.30, alk. 29.9. Syyskausi aloitetaan juttupiiriläisten omalla retkellä to 15.9. Rajalaan. Lähtö klo 9 Messukylän srk-kodilta, hinta 5 €. Ilm. p. 050 570 2038, Virpi Pohjanen tai p. 050 599 7346, Sinikka Leijo

Porinakahvila
Messukylän srk-koti ke klo 14.30, alk. 7.9.

Lähetyspiiri Kaukajärven srk-koti parill. vkon to kello 14, alk. 8.9. (Huom! ensimm. kerralla kokoonnumme Kaukaharjun palvelutalossa, Keskisenkatu 15)

Merimieslähetyspiiri paritt. vkon ke klo 13. Tied. Hannele Koivisto p. 050 406 7179

Kansainvälisten naisten piiri Kaukajärven srk-koti ti 20.9. klo 17

Vanhemman väen iltapäiväkahvit Levonmäen srk-

koti paritt. vkon ke klo 13, alk. 14.9.

Naisten aamukahvien aamumessu ke 7.9. klo 9.30 Messukylän vanhassa kirkossa, kirkkokahvit Messukylän srk-kodissa. Naisten aamukahvit Messukylän srk-kodissa **ke 14.9.** klo 9.30 "Viisaus ja onni", pastori, tutkijatohtori Hanne von Weissenberg

Naistenkerho Uudenkylän srk-koti paritt. vkon ma klo 18.30, alk. 26.9.

Naisten lentopallo Kaukajärven srk-koti to klo 17.30., alk. 8.9.

Naisten kuntojumppa
Kaukajärven srk-koti to klo 18.30., alk. 8.9., Uudenkylän srk-koti ke klo 18 ja 19, alk. myöhemmin syyskuussa

Raamattupiiri Linnainmaan srk-keskus paritt. vkon ma klo 12, alk. 12.9., Kaukajärven srk-koti paritt.vkon ma klo 18, alk.12.9., Vehmaisten srk-koti paritt. vkon ti klo 18, alk.13.9., Uudenkylän srk-koti parill. vkon ti klo 18, alk. 20.9.

Rukoustunti – rukousta seurakunnan puolesta.
Ma klo 9–10 Uudenkylän srk-talo, ti klo 10–11 Kaukajärven srk-talo, ke klo 9–10 Takahuhdin Pappila, pe klo 9–10 Levonmäen srk-talo. Syyskuun alusta.

PYYNIKIN SEURAKUNTA

Messut
Aleksanterin kirkossa klo 10
4.9. Säte Siira, Jorma Pitkänen, Kirsi Mäki, Aleksanterin kirkon kuoro
11.9. Toimintakauden alkajaismessu, Ari Rantavaara, Säte Siira, Riikka Viljakainen ja Kirsi Mäki Kirkkokahvit

Muut tapahtumat
Ehtoollishartaus klo 17 Aleksanterin kirkossa
1.9. Jorma Pitkänen
8.9. Nona Lehtinen

Kaiken maailman kirjoja -uusi lukupiiri kirjallisuuden ystäville 6.9. klo 17, Emmaus, Seurakuntien talo. Tutustumme eri maihin ja maanosiin lukien ja keskustellen aina kuukauden ensimmäisenä tiistaina. Lisät. Sanna Kramer p. 050 5744 920

Rukouksen ja ylistyksen ilta 7.9. klo 18.30, Aleksanterin kirkko

Ehtoollishartaus 8.9. klo 17 Aleksanterin kirkko. Nona Lehtinen

Seurakuntapiiri 12.9. klo 14 Aleksanterin kirkon krypta. Jeesus parantajamme, Sakari Suutala, jatkuen maanantaisin

Lähetyspiiri 13.9. klo 13 Aleksanterin kirkon krypta. 50 vuotta lähettinä Namibiassa, Ulla Nenonen, jatkuen tiistaisin

Uusia eväitä elämän reppuun 13.9. klo 13. Toimintaa erityisesti työttömille ja muillekin työikäisille, joilla on vapaata päiväsaikaan.

Retki Rajalaan. Bussi lähtee klo 8 Näsilinnank. 26, paluu klo 16. Hinta 5 €. Ilm. 31.8. mennessä: Kaisu- Leena Taulu p. 050 544 2128 tai Minna Sormunen p. 050 518 4683

Päivähetki 14.9. klo 14 Aleksanterin kirkon krypta. Jeesuksen vertaukset uskonelämän ohjeena, Leena Hernesniemi. Jatkuu keskiviikkoisin

Rukouksen ja ylistyksen ilta 14.9. klo 18.30, Pyynikin kirkontupa

Pyynikin kirkontuvalla tapahtuu
Mustalahdenk. 21 A klo 10 kahvit, klo 11 aamunsana
5.9. Maija- Stina Uotilan kanssa yhteislauluja
6.9. ja 7.9. yhteisiä asioita ja syysohjelma
9.9. sanomalehtikatsaus
12.9. leipäraati, tuo mielelläpäpusseja, mietitään ja muistellaan leipien valmistamista
13.9. oman ohjelman päivä
14.9. kirjallisuutta, Leena Vakkilainen, Eeva Joenpelto

TEISKON SEURAKUNTA

Messut
Teiskon kirkossa klo 10
4.9. klo 18 Perheiden iltakirkko Teiskon kirkko. Tero Matilainen, Anna Stina Nyman. Perhetapahtuma klo 16 alkaen kirkonmäellä
11.9. klo 18 Iltakirkko Kämnniemen kerhohuone. Saila Munukka. Isoskoulutuksen aloitus/ Nuorten kirkko

Muut tapahtumat
Naisten jumppa 5.9. klo 19–20.30 Terälässä, Niemikyläntie 14 klo 19.30–21 Kämnniemen koululla, Paavolantie 4

Eläkeläisten Saarentupa 7.9. klo 10–13.30 Kämnniemen kerhohuone, jatkuen keskiviikkoisin. Ohjelmaa, ruokailu ja 2 x kahvit. Tied. ja kuljetukset Johanna Kohonen p. 050 501 2970

Lähetysten rukousryhmä 12.9. klo 19. Ylä-Sääksissä, Sääksniementie 118 A

Joukontupa 13.9. klo 13–14.30. Kämnniemessä asuville eläkeläisille Kotilinnasäätiön kerhohuoneessa, Ullakonvainio 5. Mukaan voi ottaa pientä ohjelmaa

TUOMIOKIRKKO SEURAKUNTA

Messut Tuomiokirkossa klo 10
4.9. Nona Lehtinen, Olli Hallikainen, Matti Hannula, Pirkanmiehet, joht. Tuomas Laatu
11.9. Antero Niemi, Marita Hakala, Tuomas Laatu, Pirkanpojat C-kuoro, joht. Jouni Rissanen

Muut tapahtumat
Käsityö- ja askartelukerho Tiikkuvakka 5.9. ja 12.9. klo 14–17 Tuomiokirkon alasali. Tiikkuvakassa valmistettuja

Myötätuuli avaa syyskauden

TAMPEREEN SEURAKUNTIEN näkövammaistyön keskus Myötätuuli avaa toimintakautensa syysmarkkinoilla maanantaina 5. syyskuuta kello 12–15.

– Ohjelmassa on mukavaa yhdessäoloa, onnenpyörä, kirpputori ja päivän sana. **Mikko Alatalo** on lupautunut laulamaan ja laulattamaan yleisöä. Lisäksi tieteenkin kahvitellaan. Tule osallistumaan tai tutustumaan

vapaaehtoistyön mahdollisuuksiin, kutsuu Myötätuulen johtaja **Tuula Laitinen**.

Myötätuuli sijaitsee Tammelantorin laidalla, osoitteessa Ilmarinkatu 10.

Myötätuulessa voi hiljentyä päivittäiseen hartaushetkeen sekä saada opastusta ja koulutusta näkemiseen liittyvissä asioissa ja laitteissa. Siellä voi tavata muita kahvikupin ääressä ja puhua kuunnella ja jakaa elämän

iloja ja suruja. Myötätuulessa järjestetään muun muassa raamattu-, lähetys-, kirjallisuus- ja miestenpiiri.

Lisäksi Myötätuuli järjestää retkiä, leirejä ja juhlia. Tarjolla on soitonopetusta näkövammaisille lapsille ja nuorille.

Myötätuuli järjestää vapaaehtoistyöntekijöille perus- ja jatkokoulutusta ja työnohjausta. Tarjolla on monia erilaisia näkövam-

maisten avustamiseen liittyviä vapaaehtoistehtäviä.

Näkövammaisten kirkokopyhää vietetään sunnuntaina 11. syyskuuta kello 10 Pirkkalan kirkossa, osoitteessa Perkiöntie 40.

Messun jälkeen on tarjolla ruokailu ja kahvit vieraisessa seurakuntasalissa. Kirkkopyhässä on mukana oppaina Myötätuulen ystäviä.

Etsijät ja epäilijät syventävät tietoisuutta

KESKUSTELURYHMÄ ETSIJÄT JA EPÄILIJÄT aloittaa seitsemännen toimintavuotensa. Ryhmässä pohditaan etiikkaa, elämää ja uskoa koskevia kysymyksiä.

Ryhmä on tarkoitettu aikuisille. Myös kirkkoon kuulumattomat ovat tervetulleita. Toiminnasta vastaavan seurakuntien yhteiskunnallisen työn johtaja, pastori

Ilkka Hjerppe kertoo, että ryhmässä pyritään avoimeen ja ennakkoluulottomaan keskusteluun.

– Osanottajilta odotetaan rohkeutta sanoa ääneen, mitä ajattelee. On myös lupa kyseenalaistaa yleisinä totuuksina esitettyjä ajatuksia, rohkaisee Hjerppe.

Ryhmä kokoontuu joka toinen keskiviikko kello 17–

tuotteita myydään lähetystyön hyväksi mm. Lähetyskauppa Taskussa, Tasausmarkkinoilla ja seurakuntamme myyjäisissä. Mukaan voi tulla milloin vain. Tied. Sanna Kramer p. 050 574 4920

HETI – hengellinen tiistai-kerho 6.9. klo 13–14.30 Emmaus, Seurakuntien talo. Mummon Kammarin näytelmä Kukkarhassa. Kerhon vetäjinä toimivat Sirkka Vilenius ja Tuula Kivimäki

Kaiken maailman kirjoja-lukupiiri 6.9. klo 17–19, Emmaus, Seurakuntien talo. Tutustumme eri maihin ja maanosiin lukien ja keskustellen. Vaihtuva kirjanäyttely lukutoukille: tuodaan hyviä kirjoja vinkiksi muillekin. Tied. Sanna Kramer p. 050 574 4920

Esirukoustilaisuus 11.9. klo 17, Tuomiokirkko. Pirkko Jalovaara

Katariinan seniorit 12.9. klo 9.30–11.30 Srk-koti Katariinassa. Syyskauden avaus,

alusla jumppa, Pirjo Heikkinen

UUER – uusia eväitä elämän reppuun 13.9. toimintaa erityisesti työttömille ja muillekin työkäisille, joilla on vapaata päiväsaikaan. Retki Rajalaan. Bussi lähtee klo 8 Näsilinnank. 26, paluu klo 16, hinta 5 €. Ilm. 31.8. mennessä Kaisu-Leena Taulu p. 050 544 2428 tai Minna Sormunen p. 050 518 4683. Järj. Tuomiokirkkosrk ja Pyykin srk

Helenan piiri 13.9. klo 17 Emmaus, Seurakuntien talo. Kokoonnumme kuulemaan tuoreita terveisiä Helenalta Angolasta ja lähetystyöstä siellä. Helena on seurakuntamme virkavapaalla oleva diakonissa, joka kutsuttiin lähetystyöhön Angolaan SLS:n kautta. Tied. Sanna Kramer p. 050 574 4920

VIINIKAN SEURAKUNTA

Messut
Viinikan kirkossa klo 10

4.9. Ulla Halttunen, Jussi Mäkinen, Veikko Myllyluoma

11.9. Messu, sadonkorjuun juhla, Jorma Satama, Daniel Hukari klo 18 ehtoolliskirkko, Jorma Satama

8.9. klo 19

Hiljainen iltakirkko, Ismo Kunnas

14.9. klo 13 ”Soi syksy kiitostasi”, toimintapiirien yhteinen alkajaisjumalanpalvelus, Viinikan kirkko. Jorma Satama, Veikko Myllyluoma, Kirkkokahvit srk-salissa

Muut tapahtumat
Nekalan pysäkki 2.9. klo 11–13 Nekalan srk-talossa

Perhekerho 5.9. klo 9.30 Viinikan kirkko. Tarkoitettu äideille ja isille, mummoille ja papoille, perhepäivähoitajille, kummeille yhdessä lasten kanssa. Yhdessäoloa, hiljentymistä, yhteistä ohjelmaa. Tied. Eveliina Ruokola p. 050 464 8089. Perhekerho jatkuu maanantaisin

Veisun pajat

13.9. klo 17. Penttilänk. 9, puutöitä, myös korjaus- ja entisöintitöitä, silkipainantaa, mm. T-paidat, kodin tekstiilit Kädentaitajat tervetuloa mukaan toimimaan lähetystyön hyväksi. Pajat jatkuu tiistaisin. Tied. Tiina Sarkapalo, p. 050 306 2344

Viinikan seurakuntaan haetaan uusia pyhäkoulunopettajia.

Tehtävään saa tukea ja koulutusta. Tehtävästä maksetaan palkkio. Ota yhteyttä Päiviin, p. 050 536 5424 tai paivi.manninen1@gmail.com.

DEUTSCHER GOTTESDIENST

11.9. um 15 Uhr in der Krypta des Doms. Röcker, Haapaniemi

ENGLISH SERVICE

With Holy Communion at the Kaleva Church

(from April till September), every Sunday at 4 p.m.

After the service coffee and tea served. Sunday School for kids, Bible reflection

4.9. Rupert Moreton
11.9. Emmanuel Eneh

SVENSKA FÖRSAMLINGEN

Gamla kyrkan får ny fasad och vi firar därför gudstjänst varje söndag kl 10.30 i Finlaysons kyrka fr.o.m. 1.4.till den 2.10.2011. Välkommen! För annan verksamhet se Kyrkpressen eller ring oss på (03) 219 0298

AVOIN KIRKKO

Aleksanterin kirkko on avoinna arkisin ma–pe klo 12–18, jolloin paikalla on päivystävä seurakuntalainen. Klo 16–18 on myös pappi tavattavissa, klo 17 rukoushetki. Ehtoollishartaus torstaisin klo 17. Junnukappeli eli avoimet ovet kouluikäisille

Aleksanterin kirkon kappelissa maanantaisin ja keskiviikkoisin klo 14–16 alkaen 12.9.

HAUTAUSMAAOPASTUS

Opastettu kiertokävely ja hartaus 1.9. klo 18 Kalevankankaan kappelilta

ILKON KURSSIKESKUS

Ilkontie 8–10, Kangasala p. (03)364 5734 ja 050 322 0868

NaMien talkoot ovat tiistaina 6.9. klo 11–17. Tervetuloa syyshommiin niin sisälle kuin pihalle. Palkkana hyvää seuraa, soppaa ja saunaa

Naisten hengellinen Teematiistai 6.9. klo 18–20. Teemme nojatuolimatkan Namibiaan Onandjokwen sairaalaan. Lopuksi Lampisaunaan, oma pyyhe kainaloon

Keräysluvut: Manner-Suomi 2020/2010/3168, voimassa 1.1.2011–31.12.2012; myönnetty 15.11.2010, poliisihallitus.

Ahvenanmaa 217 K 14, voimassa 1.1.–31.12.2011, myönnetty 30.11.2010, Ahvenanmaan maakuntahallitus.

Kummina olet korvaamaton!

Afrikkalaisen sanonnan mukaan yhden lapsen kasvattamiseen tarvitaan koko kylä. Tämä on totta myös kummityössä. Suomen Lähetysseuran kummina olet mukana turvaamassa vastuullisesti ja pitkäjänteisesti koko yhteisön tulevaisuutta.

KUMMIN PAKKOS
”Kuka meitä kummeja olemme kummitamme? Kukaan ei ole, että he voivat käydä koulua ja edistää opiskeluaan. Sitä paitsi kaikki lapset lähtevät pois, että he voivat tarjota lapset turvallisesti kasvuympäristön ja hyvän elämän!”

SUOMEN LÄHETYSSEURA

Apusi on korvaamaton – tule kummiksi

www.mission.fi/kummit tai (09) 129 7201

19 Seurakuntien talon toisessa kerroksessa, osoitteessa Näsilinnankatu 26. Syksyn ensimmäinen tapaaminen on 7. syyskuuta kokoushuone Ateenassa.

– Ryhmäläiset pitävät alustuksia omien aiheidensa perusteella, joten jokaiselle löytyy mielenkiintoisia kysymyksiä. Ryhmässä vaalitaan erityistä kohteliaan keskustelun kulttuuria. Eri mieltä saa ja täytyy olla, mutta siitä puhutaan periaatteella vuoropuhelua

vaan ei väittelyä. Kuuntelemme toisiamme ja opimme toisiltamme, sanoo ryhmän toinen ohjaaja **Risto Koivisto**.

Syksyn aiheita ovat Minikä kaliperin syyllisyydestä Nooan tarina kertoo?, Mitä on synty?, Rippikoulu tänään, Voiko rakkaus parantaa?, Mitä kuoleman jälkeen?, Avioero, Kirkko modernin ihmisen palvelijana.

Lisätietoja: Ilkka Hjerppe, p. 050 368 4413, tai ilkka.hjerppe@evl.fi

”Onnellisuusprofessori” Markku Ojanen puhuu 11. syyskuuta Sana soi -illassa Finlaysonin kirkossa.

Onnellisuusprofessori puhuu Sana Soi -illassa

TAMPEREEN SANA SOI -iltojen syyskausi alkaa sunnuntaina 11. syyskuuta kello 18 Finlaysonin kirkossa. Teemana on ”Murheesta iloon, varjosta valoon!”

Evankelista **Kalevi Lehtisen** oli tarkoitus vierailla Sana Soi -illassa, mutta hän kuoli heinäkuussa. Hänen tilallaan illassa puhuu psykologian professori, luennoitsija

ja kirjailija **Markku Ojanen**, joka tunnetaan myös ”onnellisuusprofessorina”.

Musiikkivieraaksi saapuu MGT-H-duo, jonka muodostavat **Mikko Nikula** ja **Sami S. Asp**. Duo esittää pääosin omia laulujaan ihmisen ja Jumalan kohtaamisesta. Tyyllillisesti laulut ovat popgospelia, jossa on myös etnovaikutteita.

Sana Soi -iltaan on vapaa pääsy. Myynnissä on kristillisiä kirjoja.

Tilaisuuden järjestävät Tampereen tuomiokirkko-seurakunta ja Suomen Raamattuopisto.

Soittamalla numeroon 0700-91555 osallistut kännykkäkolehtiin. Puhelun hinta on 8,37 € + pvm, ja tuotto ohjautuu Suomen Raamattuopiston evankelioimistyyölle.

KIRKKOVAELLUKSIA

Pieni pyhiinvaellus halki kaupungin lauantai-iltana 10.9. alkaen klo 17 Tuomiokirkolta. Katso lisät. s. 3.

LEIRIT

Äidit ja kouluikäiset tyttäret Tervetuloa Kukkolaan 16.–18.9. Vietämme yhdessä mukavan leiriviikonlopun. Luvassa ulkoilua, askartelua, hemmottelua ym. muuta mukavaa. Leirin hinta: äidit 35 €, tyttäret 28 €. Ei järjestettyä kuljetusta. Ilmoittautuneille lähetetään leirikirje. Tied. Jaana Kanninen-Niemi p. 040 557 0370 ja Anne-Katriina Niemi p. 050 308 3263. Ilm. nuorisotsoon, viim. 12.9. p. (03) 219 0377 tai netissä www.trevlut.net/kaleva. Järj. Härmälän ja Kalevan srk:ien nuorisotyö

LÄHDEKAPPELI

Seurakuntien talossa, Näsilinnank. 26, avoinna hiljentymistä varten ma-to klo 8-18 ja perjantaisin klo 8-14

LÄHETYSKAUPPA TASKU

Kauppakatu 13, puh.(03) 2190 420 Avoinna ma-pe klo 10-17. Yksilöllisiä kodin tekstiileitä: pöytäliinoja, poppanoita, pannulappuja ja esiliinoja. käsinmaalattuja käyttöesineitä itselle ja lahjaksi

MATERIAALIPALVELU

Kaikille avoin kirjasto Kytätälänk. 1 A, p. (03) 219 0281 Avoinna ma-pe klo 9.30-15 ja torstaisin klo 9.30-17. Laaja valikoima uskonnollista kirjallisuutta, musiikkia, elokuvia ja havaintomateriaaleja. Meiltä löydät myös luonto- ja retkeilyoppaita

MUMMON KAMMARI

Vapaaehtoisen vanhustyön keskus – Kyläpaikka kaikenikäisille Lähimmäisavunvälitys vanhuksille p. 219 0711 ma-to klo 8.30-11.30, pe 8.30-10.30

Toimisto p. 219 0455 ma 9-17, ti-to 9-15. Mummon Kammari suljettu to 1.9. henkilöstöpäivän vuoksi

Syyskuun näyttely Kuvia posliinille, Riitta Jokinen.

Kyläpaikka Maanantai 5.9. klo 10 Äiti Teresan peittotalkoot klo 12.30 Pöytälaatikkorunoilijat klo 14 Kirjojen ystävät, kesän lukuelämyksiä klo 14 Shakki vai matti, seniorit pelaavat, 2. krs klo 18 Leskien Klubi –kahvila, musiikkituokio: haitariesitys, Olavi Niemi. Tervetuloa mukaan, kun pahin surusi on hellittänyt. Järj. Mummon Kamarin, Elonpolkuja-verkosto ja Tuomiokirkkosrk

Maanantai 12.9. klo 10 Äiti Teresan peittotalkoot klo 12.30 Pöytälaatikkorunoilijat klo 14 Kirjojen ystävät, kesän lukuelämyksiä klo 14 Shakki vai matti, seniorit pelaavat, 2. krs klo 18 Leskien Klubi –kahvila, musiikkituokio: haitariesitys, Olavi Niemi. Tervetuloa mukaan, kun pahin surusi on hellittänyt. Järj. Mummon Kamarin, Elonpolkuja-verkosto ja Tuomiokirkkosrk

Tiistaisin klo 10 Askartelutalkoot ja tumpputiistai **5.9.** klo 11 näyttelyn avajaiset, Kuvia posliinille, Riitta Jokinen

Keskiviikkona 7.9. klo 10 Leskien Klubi –kahvila, musiikkituokio Olli Yli-Harja klo 10 Nettinurkassa Atk-Seniorit Mukanetin opastajat, 2. krs klo 13 Nyt laulajaiset on, laulattajina Anja Kulokorpi ja Hiikka Malm

Torstaina 8.9. klo 11 Muistijumppa klo 12.30 Toivevirsiä, Maija-Stina Uotila klo 13 Kotialttarin äärellä rovasti Seppo Laaksi.

Syksyn ensimmäinen perehdytyskurssi vapaaehtoiseen vanhustyöhön ti 6.9. jatkuen 13.9. klo 13, tied. ja ilm. p. 219 0455 tai kotisivuilta www.mummonkammari.fi

Otavalankatu 12 A (Rautatienkadun risteys)

MUSTA LAMMAS

asunnottomien ja päihdeongelmaisten päiväkeskus, Pellavatehtaank. 17 G, p. 219 0372. **Avoinna** ma-to klo 7.30-13, pe klo 7.30-11.30. **Vaatepalvelu** auki ma-to 7.30-12, pe klo 7.30-11.

Ilmainen puuro tai keitto asiakaskortilla ma-to 10-12 ja pe 9.30-11.

Lauantaiaukiolot alkavat lokakuussa 8.10. ja Pullakirkot 9.10.

Keskiviikkohartaus klo 9.45-10 **7.9.** Eila-Sisko Kanerva, Svenska församlingen **14.9.** Eija Heikkilä, Tuomiokirkkosrk

Keskiviikkoklubi keskiviikkoisin klo 13-14.45 Hengellinen avoin keskusteluryhmä päihteistä eroon pyrkiville naisille ja miehille.

MYÖTÄTUULI

Yht.vammaistyö Ti 6.9. klo 17-19.30 Aurinkoklubi lidesrannan srk-koti, lidesranta 5 Nuorille ja nuorille aikuisille tarkoitettu ryhmä. Ohjaaja Mari Tuominen p. 050 5351139 Ota yhteyttä etukäteen avustajatarpeen vuoksi.

Ma 5.9. klo 12-15 Näkövammaistyön syysmarkkinat Myötätuulessa, Ilmarinkatu 10 Mikko Alatalo laulaa ja laulattaa, kirpputori, mukavaa yhdessäoloa, kahvittehua ym.

Ke 14.9.klo 13 Miestenpiiri Isäntänä Mikko Voutilainen Ilmarinkatu 10

PALVELEVA PUHELIN

Keskusteluapua su-to klo 18-01 sekä pe ja la klo 18-03, p. 010 190 071 sekä verkkoauttamispalvelu evl.fi/palvelevanetti

PÄIVÄRAAMATTUKOULU

torstaisin klo 9.30-13 Kalevan kirkon srk-salissa Päiväraamattukoulun syyskausi 8.9.-1.12. (ei 20.10.) Syyskauden aiheena ”Ihmisen Pojan matkassa” **8.9.** Mikä on Raamattu? Raamatun synty – Kati Eloranta; Seppo Lappalainen Lisät. Kati Eloranta (kati.eloranta@evl.fi / 050 431 6627)

RETKET

Retki su 11.9. Loimaalle ja Nuutajärvelle Lähtö Tesoman Nordealta klo 8.15. Bussi ajaa Tesomalta Pispalan valtatielle ja moottoritien risteyksestä Vammalan suuntaan. Pysäkeiltä pääsee kyytiin. Ohjelmassa messu Kanta-Loimaan kirkossa, kirkon esittely, lounas Suomen maatalousmuseo Sarkan ravintolassa, museon esittely ja siihen tutustuminen sekä vierailu Nuutajärven lasikylässä. Matka, opastukset, pääsyliput, lounas kahveineen maksaa 35 €. Muista kuluista kukin vastaa itse (esim. iltapäiväkahvit Nuutajärvellä). Ilm. Harjun sihteerille puh. (03) 219 0341, marja.oksanen@evl.fi Kerro ilmoittautuessasi mistä tulet kyytiin, sekä ruokarajoitteet. Kysellä voit myös pastori Ritva-Leena Hirvoselta, puh. 050 337 3364 Harjun seurakunnan 60+ työryhmä Kaarina Sotamaa Ritva-Leena Hirvonen

RUKOUKSEN TALO

Keskusta, Kytätälänk. 1 **Yhteistä rukousta** 5.9. alkaen joka arkiamu klo 9-11 **Nuorten rukouskoulu Preikkari** parittomien viikkojen maanantai klo 18 **Nuorten Praisekuoro- ja bändi** parillisten viikkojen maanantai klo 18 **Nuorten aikuisten Vastaan otto -illat,** Ti klo 18, 27.9., 25.10., 29.11 Rukousta, ylistystä, Raamattua yhteistyössä Uusi Verso/ Rukouksen talo

Rukousvuorokausi 23.–24.9. jatkuva rukous alkaen pe 23.9. klo 18 ja päättyen la 24.9 klo 17 Väinölänkattu 26, Kalevan srk-talossa, yhteistyössä Palatsiseurakunta/Rukouksen talo

Hervanta Hervannan kirkossa, Lindforsink. 7 Aamurukous ti ja to klo 9-10 ja ke klo 8-9 Rukousta, raamatunlukua ja hiljentymistä Cafe Olohuone, Kauppakeskus Duo Rukouskävely to klo 14 , lähtö Hervannan kirkolta Aamurukous kirkolla la klo 9-10 Kristus-ilta kirkolla klo 17 24.9., 22.10., 26.11.2011 Ylistystä, rukousta ja Jumalan Sanaa

Haukiluoma Haukiluoman kerhohuone, Tyvik. 11 Rukouksen talon toiminta alkaa 15.9.

VARHAISAAMUN RUKOUSHETKET

Koivistonkylän srk-koti ma ja ke klo 5.30-7. Tied. Anne Tuhkanen p. 044 218 0010

Kissanmaan srk-koti ma klo 7-8. Tied. Kirsti Jokihaara p. 040 590 3256

SEURAKUNTIEN TALO

Näsilinnank. 26 PL 226, 33101 Tampere Puhelin (03) 219 0111 (vaihde), avoinna 8.30-15.45 Katutason asiakaspalvelupiste • Keskusrekisterin asiakaspalvelu • Hautaustoimen asiakaspalvelu Avoinna arkinen klo 8.30-15, torstaisin klo 17 asti

SILMUKKA

Tervetuloa avoimeen kahvilaan! Pispalanvaltatie 16 C (kirkon yhteydessä, sisäänkäynti länsipäädystä). Avoinna ma-to klo 9-13, pe suljettu. Käytössä asiakastietokone, jossa tulostusmahdollisuus. Päivän sanomalehti luettavissa. Tied. toiminnasta Satu Tahlo-Jortikka, p. 050 558 0231

SINKKUILTA

Ti 6.9. klo 18-20 Aleksanterin kirkon kryptassa, jatkuen parillisilla viikoilla. Ideoidaan syksyn toimintaa. Iltoihin voit tulla mukaan silloin kun haluat ja olet tervetullut myös valmistelemaan yhdessä toimintaa. Mitä sinä toivot sinkkuiloilta? Ehdota ohjelma-aiheita! Kysy lisää ja lähetä ideoitasi: sari.peltonen@evl.fi 050 381 7177. Ks.www.tampereensinkut.fi

TAMPEREEN RAAMATTUKOULU

Kalevan kirkon srk-salissa maanantaisin klo 18.30 www.tampereenraamattukoulu.net **12.9. ja 19.9.** Joosuan kirja, Outi Cappel

TUOMASMESSU

”Takaisin tielle” 11.9. klo 18 Aleksanterin kirkko. Lisätiedot biker-messusta sivulla 4.

KRISTILLISET JÄRJESTÖT

ESIKOISLESTADIOLAISET Kurjentaival 22, 33100 Tampere (Vastapäätä Viinikan kirkkoa) **Seurat** Pyhäpäivisin klo 15.00 **Kanssapuheet** (raamatun tutkiminen) Tiistaisin klo 13.00 ja torstaisin klo 18.30 **Nuortenilta** Tiistaisin klo 19.00 Tervetuloa!

HERÄTTÄJÄ-YHDISTYS Siioninvirsisseurat su 11.9. Linnainmaan srk-keskus **Ti 13.9.** klo 19 seurakuntien talolla, Näsilinnank. 26 Ateenasali, Seppo Laaksi, Sakari

Löytty, Raimo Naumanen, Sakari Suutala **ke 14.9.** klo 18.30 Punakylän seurat Pyynikin pappilassa, kerhohuoneessa, Kisakentänk. 18, Jaakko Löytty ym.

TAMPEREEN RAUHANYHDISTYS Nekalankulma 1 www.tampereenrauhanyhdistys.fi **Seurat** sunnuntaisin klo 16, sekä keskiviikkoisin ja lauantaisin klo 19. **La 3.9.** klo 19 raamattuilta. **Ke 14.9.** klo 19 tutustumisilta. Sysseurat 17.-18.9. Tervetuloa!

TAMPEREEN

Kirkkosanommat

www.tampereenkirkkosanommat.fi

55. vuosikerta

♦ **Kustantaja:**

Kustannus-Osakeyhtiö Kotimaa

♦ **Päätoimittaja:** Marja Rautanen, marja.rautanen@evl.fi

♦ **Toimitussihteerit:** Kirsi Airikka, kirsi.airikka@evl.fi ja Asta Kettunen, asta.kettunen@evl.fi
♦ **Toimitus:** Tampereen ev. lut. seurakuntien viestintä, tampereenkirkkosanommat@evl.fi, puh. 219 0324 ja 219 0275 Jakelu: fax: 219 0388. Osoite: Seurakuntien talo, Näsilinnankatu 26, PL 226, 33101 Tampere.
♦ **Ilmoitusmyynti:** Kotimaa-yhtiöt, PL 279, 00181 Helsinki, Marita Lyyra, p. 014-641 481, gsm 040 729 2119, fax: 014-616 035, marita.lyyra@kotimaa.fi.
♦ **Ilmoitusvalmistus:** ilmoitusmyynti@kotimaa.fi. Huom! s-postiviesteihin maininta Tampereen Kirkkosanommat

♦ **Taitto:** Kustannus-Osakeyhtiö Kotimaa
♦ **Tilaukset:** tilauspalvelut@kotimaa.fi, puh. 020 754 2333, fax: 020 754 2342.
♦ **Jakelu:** Tampereen Ykkösjakelut Oy
♦ **Jakeluhuomautukset:** p. 03 3140 4200, www.ykkosjakelut.fi
♦ **Painosmäärä:** 103 500 kpl
♦ **Painopaikka:** Sanomapaino Oy, Hämeen Paino Oy, Forssa
♦ **ISSN:** 1237-9603, **äänite:** 1237-959X
♦ **Seuraavat lehdet ilmestyvät:** 14.9. aineisto 31.8. mennessä, 28.9., aineisto 14.9. mennessä

KALEVANKANKAAN HAUTAUSMAAN KAHVILA

Avoimena arkisin klo 6-15.
PITOPALVELUA; esim. hautajaiset, kokoukset...
Hautausmaankatu 6 Gsm 0400 469 826

PERUNKIRJAT

Kauppakirjat. Testamentit ym.
ASIOINTIPALVELU
PEKKA VALTONEN
P. 375 3218, 0400 335 443

Joustavasti asiakkaan luona.
Myös iltaisin ja viikonloppuisin
Ilmainen puhelinneuvonta

APU VIRTSAKARKAILUUN MediSet-tuotteet

- Varmuusalusasut
- Vuodesuojat
- Uimahousut
- Irtosuojat

- Ympäristöystävälliset
- Kestävät yli 200 pesukertaa
- Mukavat
- Huomaamattomat

Jälleenmyynti Tampereella; **PIATEEKKI**,
Näsilinnankatu 27, 33200 Tampere, 03-212 1711

Tilaa ilmainen esite 0400 223 446
www.divisa.fi

KAIKKI REMONTIT

Keittiö-, kylpyhuone-, sauna- ja huoneistojen korjaukset...
Ok- ja huvilatyöt... Pienetkin korjaustyöt...
Vesieristessertifiikaatti... **Kotitalousvähennyskelpoinen**
Yhteistyössä sähkö-putki ja lukkosepän palvelut.

Saunasaneeraus

Hannu Rasi
www.saunasaneeraus.com p. 0400 623 463

**Hoito- ja
hoivapalvelu**
sairaanhoitaja
Taru Koskivuori

Gsm 040 561 2782

taruelisa@elisanet.fi

www.hoitajahoivapalvelu.fi

Haluaisitko OMAN HOITAJAN, joka säännöllisesti kävisi
SINUA katsomassa?

Hän olisi apunasi arjen eri askareissa, kuten peseytymisessä,
ulkoilussa, ruuanlaitossa ja huolehtimassa lääkehoidostasi.
Sama hoitaja huolehtisi myös kotisi siisteydestä ja
pyykinpesusta.

SINUN TOIVEITASI KUUNNELLEN, SINUA VARTEN!

OIKEA TALO SANEERATAAN JA TYHJENNETÄÄN AITO
MUUTTOMYYNTI

KULTASEPÄNLIIKKEEN KOKO VARASTON TYHJENNYS

Hallituskatu 7, Tampere
☎ 03-212 9645
www.jiwahlberg.fi

ALENNUKSET JOPA

-50%

UUSI OSOITE 3.10.2011 ALKAEN HÄMEENKATU 27

ASIANAJOTOIMISTO
ARJA LUOMA OY
RONGANKATU 4 D,
33100 TAMPERE
PUH. (03) 2633 500

HAUTAKIVET JA KAIVERUKSET

**Messukylän
KIVI**

Padustaipaleentie 6, 34260 Terälahti
Puh. 363 2354 gsm 040 580 8713

**NELKO
KEITTIÖREMONTTI**

Kerralla kuntoon.
Ilmainen suunnittelu.

Soitto riittää!

Matti Saari 0400 631 128
Jarmo Lahti 0400 867 855
puh. 010 321 2400

www.nelko.fi

**LAKITOIMISTO
RAJAMÄKI**

Kaikki lakiasianne

*Maksuton puhelin- ja
sähköpostineuvonta*

Itsenäisyydenk. 2, 33100 Tre
010 666 4433

vesa.rajamaki@lakitoimisto.com

JUMALA PARANTAA

SANAN JA RUKOUKSEN ILTA

La 3.9. klo 18

Aleksanterin kirkko, Tampere

Pastori Seppo Juntunen

Puhuu aiheesta:
"Heikkouden voima"

Tilaisuuden järj.
Rukouspalvelu ry
ja srk

SUURET VALIKOIMAT

- Kaihtimet • Markiisit • Screenit
- Parveke- ja terassikaihtimet
- Verhokiskot- ja tangot
- Paneeli-rulla- ja laskosverhot
- Liuku- ja taiteovet, ym.

Viinikankatu 36, 03-3122 0900
www.kaihdinpukkila.fi

Välitämme.

Ilmoitusmarkkinointi

Marita Lyyra

(014) 641 481,

040 729 2119

marita.lyyra@kotimaa.fi

KOTIMAA-YHTIÖT

Virrassa

Pelkopuheita

SAIN KUTSUN ystäväni synttäreille ja ilmoitin, että tulen juhli-
maan. Juhlapäivän lähestyessä aloin jarrutella. Mietin, kan-
nattaisiko lähteä. Vähättelin juhlien merkitystä ja tein listaa
kaikista mahdollisista esteistä. Huomasin jännittäväni van-
hojen tuttuja tapaamista. Olin ollut pitkiä aikoja lasten kans-
sa kotona ja tajusin nyt, että erakoituminen on hyvällä alulla.

Toisten ihmisten kanssa ei ole aina helppo olla, mutta yh-
teys toisiin on elintärkeä.

Yksi ystäväistäni on irakilainen muslimi ja tullut aikoinaan
Tampereelle pakolaisena lapsuudenperheensä mukana. Olen
kyläillyt lasten kanssa hänen kodissaan ja tutustunut hänen
perheeseensä ja sukuunsa. Olen syönyt hänen leipomaan-
sa herkullista pitsaa ja juonut makeaa teetä. Hän soittaa sil-
loin tällöin, kysyy mitä minulle kuuluu ja hymyilee aina iloi-
sesti tavatessamme.

Häntä en pelkää, koska tunnen hänet. Silti uutiset terro-
rismista ovat saaneet minut suhtautumaan pelokkaasti mus-
limeihin yleensä. Eikä pelossa ole mielestäni mitään hävet-
tävää. Tunnetta ei saa koskaan tuomita vääräksi. Mutta tun-
teet pitäisi tunnustaa, tunnistaa, ja niistä pitäisi jopa pu-
hua. Ennakkoluulot maahanmuuttajia kohtaan eivät ole syn-
tyneet tyhjästä. Peloista ja ennakkoluuloista toisia kohtaan
pitäisi voida puhua leimautumatta vihamieliseksi tai sivisty-
mättömäksi.

– Tuntuu, että maailma menee niin nopeesti, huokaa poi-
kani.

– Ja että itekki kuolee. Eikä tiedä mitä sitte tapahtuu.

Sanon, että on hyvä, kun puhutaan yhdessä näistä huo-
lista. Kerron, että Jeesus lupasi olla vastassa taivaan ko-
dissa.

– Mutta ei siitä voi olla varma, onko se totta, poika sanoi.

– Ei niin. Voi vaan rukoilla, että vois luottaa siihen, ja et-
tä huoli helpottaisi. Taivaassa ei ole mitään pahaa eikä su-
rullista.

– Miks pitää olla sotia? Miks pitää olla edes eri maita, ei-
kö kaikki vois olla samaa, poika mietti.

– Mulla on myös huoli, että tapahtuu joku onnettomuus.

Kyselen, pelottaako lähteä taas kouluun pyörimään.

– Ei. Ei aamulla pelota. Illalla vaan tuntuu.

Rukoilen vielä iltarukouksen pojan kanssa. Pyydän, että
Jeesus siunaisi häntä tänä yönä ja suojelisi sitten, kun on
taas lähdettävä kouluun.

Jos ei ole toista, joka kuulee pelon ja ottaa sen vastaan,
puolustautumisesta tulee tärkeää. Pelko muuttuu vihaksi ja
hyökkäys parhaaksi puolustuskeinoksi. Siksi suosittelen väki-
vallan ja kaiken pahan olon ehkäisyyn pelkopuheita. Rohkeut-
ta puhumiseen kyllä tarvitaan, ja rohkaisijoita.

Lähdin synttäreille. Tosin ennen toisten tapaamista mi-
nun piti vahvistaa itseäni. Tein sen pohtimalla, kuka olen, mil-
laisessa elämäntilanteessa nyt olen, ja miksi olen sellainen
kuin olen. Onnittelukorttiin kirjoitin **Eeva Tikan** runon, joka al-
kaa näin: "Jos suru tulee siitä, että tietää, ja pelko siitä, ettei
tiedä, on ilon oltava ovela mahtuakseen mukaan".

Laura Tuhkanen-Jukkola

Kirjoittaja on Pirkkalassa asuva pappi ja

tällä hetkellä päätoiminen kotiäiti.

Kolumneja voi kommentoida osoitteessa

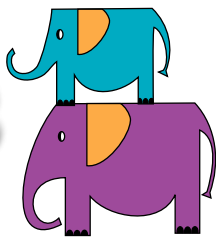
www.tampereenkirkkosanomat.fi/blogi

Hannu Juvola

Pyhäkoulu on lasten oma hetki Raamatun kertomusten parissa, yhdessä kuunnellen, rukoillen, leikkien, laulaen ja askarrellen.

Pyhäkoulut alkavat

AITOLAHDEN SEURAKUNTA

Aitolahden kirkko, Jenseninkatu 4, sunnuntaisin klo 10 (9.10. alkaen)

Atalan srk-koti, Pulkkakatu 6, Jumalan kämmenellä -illat

3–8-vuotiaille lapsille perheineen parittoman viikon keskiviikkona klo 18–19.30

- Tied. Jyrki Pikkarainen p. 050 527 9932

HARJUN SEURAKUNTA

Varikko, Pispalan kirkko, Pispalan valtatie 16 parittoman viikon sunnuntaina klo 17

Tesoman kirkkopyhäkoulu, Tesomankuja 5, kerran kuukaudessa sunnuntaina klo 10

Rauhanportti, Rauhantie 21, kerran kuukaudessa sunnuntaina klo 11

Lielahden kirkko, Ollinojankatu 2, kerran kuukaudessa sunnuntaina klo 12

- Tied. pyhäkoulupappi Jukka-Pekka Ruusukallio p. 050 345 1643

HERVANNAN SEURAKUNTA

Hervannan kirkko, Lindforsinkatu 7, sunnuntaisin klo 11–12

Hervannan kirkko, Perhepyhäkoulu, Jumalan kämmenellä -illat,

parittoman viikon tiistaina klo 17.30–19

Pelipuiston srk-koti, Teekkarinkatu 17, Venäjänkielinen pyhäkoulu

parittoman viikon torstaina klo 18–19.30

- Tied. pyhäkoulusihteeri Kirsi Juntunen p. 050 574 4943

HÄRMÄLÄN SEURAKUNTA

Härmälän kirkko, Antinkatu 3, sunnuntaisin klo 10

- Tied. pyhäkoulusihteeri Kristiina Rekola p. 050 341 5137

KALEVAN SEURAKUNTA

Kalevan kirkko, alakerta, Liisanpuisto 1, Perhepyhäkoulu, Jumalan kämmenellä -illat parittoman viikon tiistaina klo 17.30–19 (13.9. alkaen)

- Tied. Elina Rautavirta p. 050 302 3253

MESSUKYLÄN SEURAKUNTA

Takahuhdin srk-koti, Tanhuankatu 40, sunnuntaisin klo 10.30 (11.9. alkaen)

Linnainmaan srk-keskus, Korpikodinkatu 2, sunnuntaisin klo 12 (11.9. alkaen)

Levonmäen srk-koti, Hikivuorenkatu 63, parillisen viikon sunnuntaina klo 11 (11.9. alkaen)

Uudenkylän srk-koti, Ali-Huikkaantie 13. Alku yhdessä Iltamessun kanssa, parillisen viikon sunnuntaina klo 17

- Tied. pyhäkoulusihteeri Merja Mäkisalo p. 050 356 3120

PYYNIKIN SEURAKUNTA JA TUOMIOKIRKKOSEURAKUNTA

Tuomiokirkko, Tuomiokirkonkatu, sunnuntaisin klo 10 (4.9. alkaen)

Vanha kirkko, Keskustori, sunnuntaisin klo 16 (4.9. alkaen)

Aleksanterin kirkko, Pyynikin kirkkopuisto, sunnuntaisin klo 18

Tuomasmessun yhteydessä (11.9., 2.10., 23.10., 13.11., 27.11. ja 31.12.)

- Tied. pyhäkoulusihteeri Heidi Brandt p. 040 830 9738

TEISKON SEURAKUNTA

Kämmenniemen kerhohuone, Kämmenniemenkatu 46, Musiikkipyhäkoulu sunnuntaisin klo 13.30 (18.9., 9.10. ja 20.11.)

Hakamaa, Kuorannantie 511, Kuorannan kotipyhäkoulu, sunnuntaisin klo 15 (25.9., 30.10., 27.11. ja 6.1.)

Teiskon srk-koti, Teiskon kirkkotie 113, Keski-Teiskon pyhäkoulu sunnuntaisin 18.9., 30.10. ja 20.11.

Teiskon srk-koti, Kirkkopyhis messun aikana su 5.11. klo 10

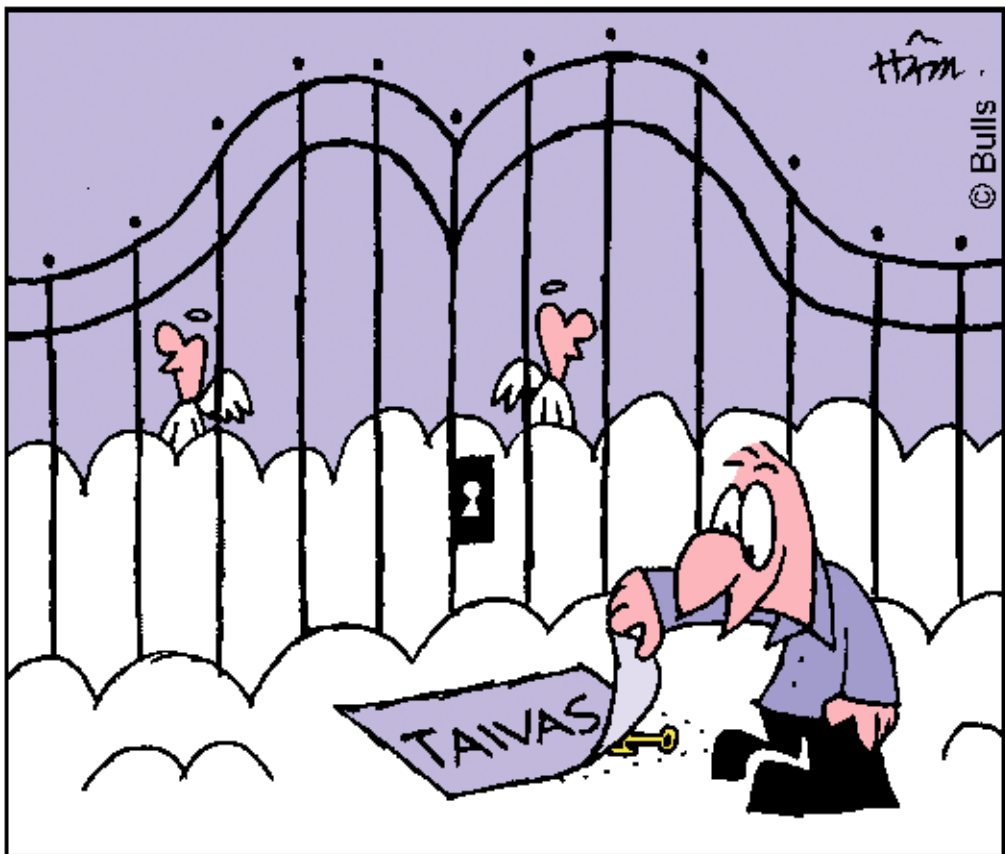
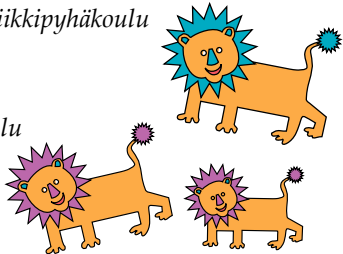
- Tied. pyhäkoulusihteeri Elina Tarkkala p. 050 540 5282

VIINIKAN SEURAKUNTA

Koivistonkylän srk-koti, Koivistontie 46, Arkipyhäkoulu tiistaisin klo 17.30–18.30 (20.9. alkaen)

Nekalan srk-talo, Kuoppamäentie 23, Arkipyhäkoulu 7–12-vuotiaille perjantaisin klo 15

- Tied. pyhäkoulusihteeri Päivi Manninen p. 050 536 5424

Avoim kirkko etsii päivystäjiä

Haluatko tehdä vapaaehtoistyötä muutaman tunnin päivässä silloin, kun itsellesi sopii?

Tule päivystäjäksi avoimeen kirkkoon eli Aleksanterin kirkkoon, jossa vapaaehtoiset päivystävät ja keskustelivat kävijöiden kanssa kolmen tunnin vuoroissa arkin kello 12–18.

Jos olet sovussa itsesi ja elämäsi kanssa ja valmis käymään luottamuksellisia keskusteluja vaikeistakin aiheista, ota yhteyttä ja kysy lisää: Pirjo Kostiaainen, p. 0400 734 054.

Tuo ylimääräinen sato tarvitsijoille

RuokaNysseen otetaan taas vastaan syys-satoa. Ylimääräinen ja hyvälaatuinen puutarhan sato jaetaan tamperelaisille ruoka-avun asiakkaille.

Omenoita ynnä muuta satoa voi toimittaa maanantaista keskiviikkoon kello 8.30–10.30 osoitteeseen Lounaantie 12.

RuokaNysse auttaa tamperelaisia ruoka-avun tarpeessa olevia joka viikko. Myös vapaaehtoisia haetaan jatkuvasti. Lisätietoa tästä löytyy osoitteesta <http:// tampere.fi>.

suurellasydamella.fi sekä p. 040-554 1063, seppo.ahokainen@ tampere-evlsrk.fi ja tampere@suurellasydamella.fi.

Kerhot alkavat taas!

Tampereen seurakuntien nuorisotyössä on tarjolla kivoja harrastuksia kouluikäisille: kokkikerhoja, tanssikerhoja, puuhakerhoja, liikuntakerhoja ja paljon muuta. Seurakuntien kerhotoiminta alkaa

kesätaun jälkeen viikoilla 37 ja 38. Tarkemmat tiedot kerhoista löytyvät osoitteesta www.trevlut.net ja 14.9. ilmestyvästä Tampereen Kirkkosanomat-lehdestä.

Parantava rukous Rukousilta Tampereen tuomiokirkossa su 11.9. klo 17

Rukoilemme kanssasi!
Tampereen tuomiokirkkoseurakunta ja Rukousystävät ry

Pirkko
Jalovaara

Tarvitsetko apua muutossa tai kodin syyssiivouksissa?

Autamme Sinua lämmöllä ja ammattitaidolla kaikenlaisissa kodin askareissa Pirkanmaan alueella.
- ikkunan pesut, komeroitten siivoamiset, muuttoapu....

Syyskuun ajan hinta 28,55 €/h

Muista kotitalousvähennys!

www.hakkisensairaanhoidopalvelut.com puh. 0400 889 078

Luotettavaa palvelua ja asiantuntemusta kaikissa hautaukseen liittyvissä asioissa.

*Tammerkosken
Kukka- ja
Hautauspalvelu*

Rongankatu 2
33100 Tampere

Arkut, kuljetukset
Asiakirjat
Kukat ja sidontatyöt
Muistotilaisuudet
Pitopalvelut
Hautakivimyyni
Puh. (03) 211 0331

PELASTUSARMEIJAN KIRPPUTORI

Kivoja kirppislöytöjä!

www.pelastusarmeija.fi/kirpputorit

Pietarilaisessa humanitaarisessa erikoiskoulussa Rost eli Kasvu kokeillaan uudenlaista uskonnonopetuksen mallia. Sen päämäärän eräs opettaja muotoili: "koulun tavoite on kasvattaa viisaita ihmisiä, joilla on hyvä sydän".

Julia Kinnanen

Suomessa on piirejä, jotka tahtovat lopettaa koulujen uskonnonopetuksen tai ainakin vähentää sen tuntimäärää. Venäjällä puolestaan on piirejä, jotka tahtovat luoda koko suureen maahan koulujen uskonnonopetuksen ja taata sille riittävän tuntimäärän.

Päinvastaisista lähtökohdista huolimatta on naapureiden kristittyillä yhteinen huoli. Mikä siis sen luontevampaa kuin tilata turistibussi ja suunnata joukolla Pietariin ajatuksia vaihtamaan.

Tämän oivalluksen teki Suomen ekumeenisen neuvoston kasvatustieteiden jaosto, joka järjesti kulttuurijärjestöjen ja opintomatkan venäläisten ystävien luo.

Matkan järjestelyistä vastasi jaoston sihteeri, uskonnonopettaja **Marianne Kantonen**, joka kertoo että mukana oli uskonnonopettajia ja ekumeenista työtä tekeviä pappeja neljästä kirkkokunnasta – ortodokseja, luterilaisia, katolisia ja vapaakirkkollisia.

– Uskonnonopettajat saivat hyvän tuntuman venäläiseen opetukseen, kun yhteistyökumppaneiksi saatiin Pietarin suomalainen koulu sekä venäläinen humanitaarinen koulu Rost (kasvu), kertoo lehtori Kantonen.

Venäjällä tarvitaan itsenäinen kirkko

Matkan opetuksista kertoo Harjun seurakunnan kirkkoherra **Veli-Pekka Järvinen**, joka toimii ekumeenisen neuvoston Tampereen jaoston puheenjohtajana. Aluksi Järvinen kertoo innostuneesti isä Vladimirista eli **Vladimir Feodorovista**. Hän oli kansainvälisesti tunnettu teologi jo neuvostovalan aikana.

Isä Vladimir pääsi tekemään ensimmäisen matkansa länsimaihin vuonna 1979. Tietysti häneltä kysyttiin, tulevaisuuden hän näkee Venäjän tulevaisuuden. Feodorov oli vastannut, että Venäjällä on toivoa ainoastaan kristinuskon avulla.

Esitelmässään Feodorov kumosi sen käsityksen, että vain kommunistit olisivat vastustaneet ortodoksisia uskoa. Jo 1900-luvun alkaessa Venäjän älymystö omaksui kirkonvastaisen asenteen, koska kirkko palveli nöyrästi tsaristisen diktatuurin etuja.

Tänään Venäjän kirkko tietää, että sen tulee toimia itsenäisesti ja hoitaa suhteensa valtioon siltä pohjalta, että uskonto on osa Venäjän perinnettä.

Historian taakka poistettava

Pietarin uskontopedagogiikan keskuksen johtaja **Fedor Kozyrev** toteaa myös, että menestyäkseen kirkon on ylitettävä se railo, jonka aiheuttaa kirkonvastaisen liikkeen pitkä historia. Sivistyneistö ja papisto olivat vastakkain jo Pietari Suuren aikana 1700-luvun alussa.

Venäjän kansalla on kuitenkin uskonnon kaipuu. Erityisesti nuoret ovat alkaneet käydä kirkoissa. Kirkko ei kuitenkaan kehity, ellei se saa sivistyneistöä kumppanikseen.

Tilanne on haastava, totesi Kozyrev. Maassa ei ole ollut uskon-

nonopetusta lähes sataan vuoteen ja tätä ennen autoritaarisen oppiaineen nimi oli "Jumalan laki".

– Ortodoksista kirkkoa ei saa enää alistaa oligarkkien käsikassaraksi tai nationalismin välineeksi, painotti Kozyrev.

Suuri haaste yhä edessä

– Fedor Kozyrev toi tiivistetysti esille, miten Venäjällä on Neuvostoliiton hajoomisen jälkeen etsitty ja etsitään parasta vaihtoehtoa uskonnonopetuksen saamiseksi kouluihin, kertoo Marianne Kantonen.

– Huolimatta ateismin ja kommunismin kirkkoa ja uskontoa vastaan suuntautuneesta pitkästä sortosta ja propagandasta, venäläiset jaksavat työskennellä saadakseen uskonnonopetuksen järjestetyksi. Tätä ovat muun muassa oppilaiden vanhemmat toivoneet.

Suurella byrokraattisessa maassa on vaikea saada aikaan valtakunnallisia käytäntöjä. Toistai-

seksi on kymmenen osatasavaltaa toteuttanut yleisen uskonnonopetuksen, mutta lasten enemmistö on vielä ilman sitä.

Nyt eletään toivossa, että asia edistyy, sillä itse presidentti **Dmitri Medvedev** on antanut lausunnon siitä, että Venäjän koulut tarvitsevat ehdottomasti jonkinlaista uskonnollista ja eettistä opetusta.

Fedor Kozyrev kertoi esitelmässään, että presidentin kehoitus on synnyttänyt monenlaisia kokeiluja. Pietarin kaupungin koulutuslautakunta on hyväksynyt Kozyrevin johtaman uskontopedagogiikan laitoksen esittämän mallin, jota kokeillaan kolmessa koulussa.

Kyseessä on mielenkiintoinen tunnustukseton malli, joka perustuu laitoksen kehittämälle "humanitaarisen uskonnonopetuksen" käsitteelle. Se sallii oppilaiden tutkia uskonnollisten perinteiden eettisiä ulottuvuuksia.

Nyt pyritään oppiaineeseen, jonka avulla oppilaat saisivat tietoa omista kulttuurisista juuris-

taan, kertoo Veli-Pekka Järvinen matkan aikana käymistään keskusteluista.

– Pietarissa kuuli monen sanovan, että uskonto kuuluu venäläiseen sivistykseen.

Järvinen katsoo, että Länsi-Eurooppa on nyt saamapuolella Venäjään nähden.

– Venäjällä on avoin tilanne. Siellä luodaan tyhjältä pöydältä. He voivat löytää uutta juuri tässä ajassa ja siten antaa virikkeitä myös muille.

Millainen olisi Suomi ilman Suvivirttä?

Opintomatkalta palattiin kokeista viisaampia. Viisautta tarvitaankin, sillä suomalaisella uskonnon opetuksella on omat haasteensa.

– Nyt on aika toimia, toteaa Kantonen, sillä myös Suomi on tiennäyttäjä.

– Muualla pyritään suomalaisen uskonnonopetuksen mukaiseen malliin. Se tehdään samaan aikaan kuin täällä ollaan omasta mallistamme luopumassa.

– Suomalainen uskonnonopetusmalli on kansainvälisesti ainutlaatuinen. Se perustuu positivistiseen uskonnonvapauteen. Se ottaa erittäin hyvin huomioon niin enemmistön kuin vähemmistön oikeuden omaan uskontoon ja kulttuuriin, puntaroi Kantonen, joka ortodoksena uskonnonopettajana itsekkin edustaa erästä vähemmistöä.

– Monikulttuurinen vuorovaikutus ei onnistu ilman oman perinteen hyvää tuntemusta ja ymmärtämistä.

Kantonen kertoo, miten hän kiertävänä opettajana on huolissaan ja surullisena seurannut, kuinka perinteisiä koulujen juhlia maallistetaan, jättämällä pois esimerkiksi jouluevankeliumi tai Suvivirsi.

Lapset laulavat 1600-luvun ja sitä vanhempiä venäläisiä lauluja ja jumalanpalvelusliturgiaa. Laulut ovat vanhempia kuin kirkkoslaavin käyttöönotto Venäjän ortodoksikirkossa, joten niissä on lapsille ja nykyvenäläisille ymmärrettävämpää kieltä.

Uskonto osana itseä

– Venäjä on monikulttuurinen maa, siten myös moniuskontoinen. Kristityt ovat suurin ryhmä, mutta eivät muodosta enemmistöä. Oma virallinen sijansa on myös islamilla, juutalaisuudella ja buddhalaisuudella, joita pidetään vanhoina aitojenvenäläisinä uskontoina, kertoo Veli-Pekka Järvinen.

Muuttoliikkeen myötä Suomi kehittyy samaan suuntaan.

Marianne Kantonen mukaan suomalaiset uskonnonopettajat ovat tähän varautuneet.

– Käytössä oleva malli tukee monikulttuurisuutta ja uskonnonvapautta. Se on joustava kohtaa maan moniuskontoisuuden haasteet, hän lupaa.

– Tavoitteissa painotetaan tutustumista omaan uskontoon ja valmiuksien antamista elämään monien uskontojen lähiympäristössä. Tällöin täytyy tuntea myös oma uskontonsa ja nähdä sen merkitys osana itseä ja omaa elämänpolitiikkaa.

Risto Koivisto

Julia Kinnanen

Venäjällä on herännyt suuri uskonnonkaipuu. Kirkot täyttyvät erityisesti nuorista ihmisistä.